

da amalech meliora. i. Reg. x. seipsum occidens gladio vitā perdi-
dit. et regnū tēporale pariter et eternū. i. Regū. vlti.

De prodigalitate.

DIS. XIX.

Deinde considerandū ē de pdigalitate. Circa quā
consideranda sūt duo. Primo vtrū pdigali-
tas sit peccatū. Scđo vtrū sit grauius peccatū q̄ avari-
tia. Circa p̄mū sciēdū q̄ pdigalitas et avaritia diffe-
rūt sū supabūdātā et defectū diuersimode. Nā in affectiōe diuiti-
arū avarus supabūdāt plus debito eas diligēs. pdigus autē deficit
minus debito ex sollicitudinē gerēs. Circa exteriora vero ad pdi-
galitatē p̄tinet excedere qđē in dādo. deficere autē in retinēdo et acq̄-
rēdo. Ad avaritiā autē p̄tinet ecōtrario deficere quidē in dādo. sup̄-
abūdare autē in acq̄rēdo et retinēdo. Unde p̄ q̄ pdigalitas avaritie
opponat. Mediu autē virtutis p̄ vtrūq̄ boz. i. p̄ supabūdātā et de-
fectū corripit. ex hoc autē q̄ vitiosum ē et peccatū. corripit bonū
virtutis. Unde p̄ q̄ pdigalitas ē peccatū. Unū filius pdigus vitu-
perat de sua prodigalitate. Luc. x. Nec obstat vbi apli. i. Thim.
vi. Radix oīum maloz ē cupiditas nō autē pdigalitas. sed magis ei
opponit. Nā illud vbi apli qđā exponūt nō de cupiditate actuali.
s̄ et de quadā habituali cupiditate q̄ ē occupatiōe somitis. ex qua
oīa peccata oriunt. Alii vō dicūt q̄ loq̄ de cupiditate actuali gene-
rali respectu cuiuscūq̄ bōi. et sic manifestū ē q̄ pdigalitas ex cupidi-
tate orit. Prodigus enī aliqđ bonū tpale cupit cōsequi inordinatē vlt
placere alijs vel salte satisficere sue volūtati i dādo. Si q̄ recte cō-
sideret apli hū loq̄ ad s̄pā de cupiditate diuitiarū. nā supra p̄mū
serat. q̄ volūt diuites fieri et. et sic dicūt avaritia esse radix oīum ma-
loz. nō q̄ oīa mala semp ex avaritia oriunt. s̄ q̄ nullū malū est qđ
nō iterdū ex avaritia nascit. vñ et pdigalitas q̄q̄ ex avaritia nasci-
tur. sicut cū aliqđ pdige multa cōsumit itētiōne captādū fauore alijs
quozū a qđ diuitias accipit. Itē apli admonet. ii. Thim. vi. di-
uitib' hui' seculi vt facile tribuat et sua cōmunicet. h ad p̄digos nō
p̄tinet. q̄ h monet apli q̄ diuites h faciāt bona itētiōe. s̄ fm qđ
oportet. Qđ nō faciūt pdigi. q̄ vt p̄b' dicit in. iij. Eth. oīdēs nō
sūt boni. nisi q̄ boni ḡra. nō q̄ s̄ qđ oportet dāt. s̄ q̄q̄ dāt multū
ta illis q̄ oportet paupes esse. s̄ b̄stioniū et adulatozib' bonis at
nihil darēt. Itē pdigus supabūdāt in dādo. et deficit in sollicitudinē
ne diuitiarū. s̄ hic multo plus faciūt viri p̄fecti. Magis enī abūdāt
in dādo q̄ dāt vel relinquūt oīa pp deū. Itē magis accipiunt abis
eius oēm sollicitudinē diuitiarū q̄ desiderāt implere illud. Mat. vi.
Nolite solliciti esse in crastinū. et nī ista sūt comedabilia in chri ve-
ris pauperib' et in pdigis reproban'. q̄ supercessus nō attēdit p̄n-
cipaliter fm q̄tītātē dāt: s̄ magis inquātū excedit id qđ fieri opor-
tet. vnde q̄q̄ liberalis maiora dāt q̄ pdigus si necessariū sit. Sic
ergo dicēdū. q̄ illi q̄ itētiōe sequēdi chm oīa sua dāt. et ab aio suo
oēm tpaliū sollicitudinē remouēt nō sūt pdigi. s̄ p̄fecte liberales.

Circa scđm. s̄ vtrū pdigalitas sit grauius peccatū. q̄ avaritia. vel
ecōuerso: dicēdū q̄ pdigalitas fm se cōsiderata minus peccatū ē q̄
avaritia. et hoc triplici ratione. Primo quidē. q̄ avaritia magis dif-
fert a virtute opposita. Magis enī ad liberalem p̄tinet dare in quo
superabundat. pdigus. q̄ accipere vel tenere in quo superabundat
auarus. Scđo qđ pdigus est multū vtilis quibus dāt. auarus autē
tū nulli. sed nec sibi p̄ vñ dicitur. i. iij. Eth. Tertio q̄ prodigalitas
est facile sanabilis. et p̄ hoc q̄ declinat ad etatē senectutis q̄ est con-
trariū pdigalitati. et p̄ hoc q̄ puenit ad egestatē defacili oī multū
inutiliter cōsumit. et sic pauper factus nō pōt in dādo supabūdare. et
etiā q̄ defacili pducit ad virtutē ppter similitudinē quā h ad ip̄
sam. s̄ auarus nō defacili sanat ratione supra dicta. Differētia autē
auari et prodigi non attenditur p̄cipaliter in hoc quod est pecca-
re in seipsum vel in aliū. nā prodigus peccat in seipsum dum bona
sua cōsumit vnde viuere debet. peccat etiā in altēz consumendo bo-
na quibus alijs deberet prouidere. et p̄cipue hoc apparet in cleris
eis qui sunt dispensatores bonozū ecclesie que sunt pauperū quos
defraudant prodige expēdēdo. Similiter et auarus peccat in alios
inquātū deficit in dationibus. peccat in seipsum inquātū deficit
in sumptibus. vnde dicit Eccl. vi. Vir cui deus dedit diuitias nec
tribuit potestātē vt comedat ex eis. sed tamē in hoc superabundat
prodigus. q̄ sic sibi et quibuscūq̄ alijs nocet qđ tamen aliquibus. p̄
dest. Auarus autē nec sibi nec alijs pdest. quia nō audet vti etiam
ad suam vtilitātē eas retinere. Q̄ autē aliquis p̄pter intēperatiā
supflue consumat. hoc iā noīat simul multa peccata. Unde tales p̄-
digi sūt peiores. vt dicit in. iij. Eth. Qđ autē illiberalis siue auarus

abstineat ab accipiendis alienis: et si in se laudabile videatur. tamē
ex causa propter quam vituperabile est dum id non vult ab alijs ac-
cipere ne cogatur alijs dare.

Libri Tertii. Pars Octaua. Incipit.
De gula.

DIS. I.

Deinde considerandū de sexto casu
p̄taliuitō. s̄ gula. Circa
qđ consideranda sunt septē. P̄mo vtrū gu-
la sit p̄tū mortale. Scđo de speciebus
eius. Tertio de filiabus eius. Quarto de
bis q̄ hoc vitiiū offēdit esse vitādū. Quin-
to spālī de ebrietate. Sexto de frequē-
tatiōe tabernariū. Septio de ludis ho-
nestis vel inhonestis. Circa p̄mū. s̄
sciēdū q̄ gula dicūt ē inordinat' appe-
tit' cibi et pot'. Appetit' autē dicit' ior-
dinar' ex eo q̄ recedit ab ordine rōnis. in quo cōsistit bonū cuiuslibet
bet v̄tutis moralis: ex hoc autē dicit' aliqđ esse p̄tū qđ contrariū v̄tu-
ti. Unū manifestū est gula esse p̄tū. Est at sciēdū qđ duplex ē ap-
petitus cibi vel potus. Unus qđē nālis qui p̄tinet ad vires vegeta-
biles: in quib' nō pōt esse v̄t' et vitiiū: q̄ nō possunt subici rōi: et vis
appetitua diuidit' v̄tra retentiā digestiua: et expulsiua: et ad tales
appetitū p̄tinet efuries et sitis. Alius ē appetit' s̄ sensitiu' in cuius
cōcupia vitiiū gule cōsistit: nec cōsistit hoc vitiiū in substantia vel nā ci-
bi vel pot': q̄ sicut dicit saluator Mat. xv. Nō qđ intrat in os h
coīndnat hoīez spālīter: sed inordinata ciboz cōcupia nō regulata
rōne coīndnat hoīez. Et ideo si aliquis excedat in quantitate cibi
nō ppter cibi cōcupiam: sed estimās illud sibi necessariū esse: nō p̄-
ner hoc ad gulā: sed ad aliquā iperitiā. Sed q̄ aliquis excedat sciē-
ter mensurā in edēdo ppter cōcupia cibi delectabilis hoc p̄tinet ap-
petitū gule. Sic igit patet q̄ gula est p̄tū: et qualiter ē p̄tū. Ule-
ri' advidēdū vtrū et quō sit p̄tū mortale vel veniale. Sciēdū q̄
cū gule vitiiū p̄prie cōsistat in cōcupia inordinata: vt dictū est. ordo
rōnis cōcupiscentiā ordinātis dupliciter tolli pōt. Uno mō q̄tū ad
ea que sunt ad finē. put. s̄ nō sunt cōmesurata vt sūt p̄pocionata
fini. Alio mō q̄tū ad ipsū finē. put. s̄ cōcupia hominē auerit a si-
ne vltimo debito. Si ergo inordinatio cōcupie accipiat in gula s̄
auerione a fine vltimo. Sic gula erit p̄tū mortale. Qđ quidē con-
tingit quādo delectatiōi inheret hō tantū q̄ ppter eā deū cōtēnit.
patus. s̄ v̄tra p̄cepta dei agere: vt delectatiōes hui' assequat'. Si
vero in vitio gule intelligat' inordinatio cōcupie nū fm ea q̄ sunt ad
finē: vt p̄tē q̄ nimis cōcupiscit delectatiōes ciboz: nō tū ita q̄ p̄p̄
hoc aliqđ faceret v̄tra legē dei: est p̄tū veniale. Circa scđm. s̄ de
speciebus gule: sciēdū q̄ sicut dicit Greg. xxi. mor. q̄q̄ modis nos
gule vitiiū tērat. Aliqñ indigētie tpa puenit. Aliqñ lautos cibos q̄
rit. Aliqñ q̄ sumēda sunt accuratius prepari appetit. Aliqñ in ipsa
quantitate sumēdi mensurā excedit. Aliqñ in ipso estū imēti desider-
ri' aliqđ peccat. Gula enī importat inordinatā cōcupiam edēdi. In
estū autē duo cōsiderant. s̄ ipse cibus q̄ comedit: et ei' cōmestio. Pōt
ergo inordinatio cōcupie attēdi dupliciter. Uno quidē mō q̄tū ad
ipsū cibū qui sumit: et sic q̄tū ad substantiā vel speciem cibi querit
aliqđ cibos lautos. i. p̄ciosos: q̄tū ad qualitātē q̄rit cibos nimis ac-
curate p̄paratos: qđ est studiose. Q̄tū autē ad quantitātē excedit in
nimis edēdo. Alio mō dicit' inordinatio cōcupiscentie q̄tū ad ipsam
sumptionē cibi: vel q̄ p̄uenit t̄pus debitū in edēdo: qđ est p̄p̄o-
pere: vel q̄ nō seruat modū debitū in edēdo: qđ ē ardētē. Ididō
apprehēdit p̄mū et secūdū sub vno dicens: q̄ gulosus excedit i ci-
bo fm qđ. quātū. quō et qñ. Circa tertiu. s̄ de filiabus gule sciē-
dū q̄ Greg. xxi. mor. assignat quinq̄ filias gule q̄ sūt. i. septa leticia.
scurritas: imūdia. stultiloquiū: ebetudo mētis circa itelligētiā
Quarū numer' et rō declarat sic. Gula sicut dictū est p̄prie cōsistit
circa imoderatā delectatiōē q̄ est in cibis et potib'. Et iō alia vitia
inter filias gule computant' que ex imoderata delectatiōe cibi et
potus cōsequunt'. Que qđē possunt accipi ex pte aie vel ex pte cor-
poris. Ex parte autē aie q̄drupliciter. P̄mo qđē q̄tū ad rōnem cu-
ius acies habet' ex immoderantia cibi et potus: et q̄tū ad hoc po-
tis filia gule ebetudo sensus circa intelligentiam. ppter fumosita-
tes cibozū perturbantes caput. sicut ecōtrario abstinentia confert ad
sapie perceptionē. fm illud Eccl. ii. Logitauī in corde meo abstra-
here a vino carnem meā vt animū meū transferre ad sapientiam.
Scđo q̄tū ad appetitū qui multipliciter deordinat' per immo-
derantiam cibi et potus quasi sopito gubernaculo rationis: et q̄tū
ad hoc ponit' inepta leticia: q̄ omnes alie inordinate passiones ad

leticia et tristitia ordinant. Et dicit in. ij. **Et hoc est qd dicitur.** iij. **Edre. iij.** qd vinu oēs mētē ouertit i securitatē et iocunditatē. **Ter-** tio qd ad inordinatū vbi. et sic ponit multiloquiū qd sic **Breg. vi.** cit in pastoralis. nisi gule oedictio imoderate loquacitas raperet. vñ nes ille qd epulabatur quodidie splēdide in lingua grauius nō arderet. Quarto qd ad inordinatū actū et sic ponit scurrilitas. i. iocunditas qdā pueniēs ex defectu rōnis. qd sicut nō pōt cohibere verba. ita nō pōt cohibere exteriores act⁹. vñ **Eph. v.** sup illud. aut stultiloquiū aut scurrilitas. dicit glo. qd a stultis curialitas dicit iocunditas qdri suz mouere solet. Quid possit vtrūq; referri ad vba in qd⁹ oringit peccare. vel rōne supfluitatis qd pñner ad multiloquiū. vel rōne in honestatis qd pñner ad scurrilitatē. Ex pre aut corpis ponit imundicia. qd pōt atēdi siue fm inordinatā emissionē quarūcūq; supfluitatū. vel spūaliter qd ad emissionē feminis. vñ **Eph. v.** fornicationes autē et oīs iniūdia. et dicit glo. i. incōtinētia pñneris ad libidīnē quocūq; mō. Circa quartū sciēdū qd multa mouere debēt ad gule vitii oēstādū. vidēz nature ordinio. Instructio scripturaz. Exemploz inspectio. Incurio iacturaz. Primo qdē mouere nos oīs nature ordinio. qd fm pños et medicos. nā paucis et minimis ē oēta. Unde tēperātia amica ē nature. et p eā saluat. et bōa nature oñstētia oseruat. supfluitas autē inimica p quā grauat. In signū huius nā parū os homini dedit. nā iter aīalia magne corporis lētie bō min⁹ os hōz qd corpus sui quātates. Itē nā cetera aīalia oēcit ad pāstū boīez exērit ad sydera vt erigat ad supnas delectatōes et delicias appetēdas. nō ad inferiores querēdas. Scōdo mouere oīs instructio scripturaz. sapia nāq; docet sobrietatē. Sic of **Sap. vii.** **Et Ro. xiiij.** dicit aplūs. nō in cōmesationib⁹ et ebrietatib⁹. Itē ad **Thi. ii.** sobrie et iuste et pie viuamus i hō seculo. **Thi. iij.** Sobrius esto. **Thi. v.** nos qd dei sumus sobrii sum⁹. **Thi. iij.** mulieres sū docet pudicas esse. sobrias. fideles in oib⁹ ad **Thi. ii.** senes vt sobrii sint. **Et ifra.** adolecētulas vt viros suos amēt pū dētes. sobrias. castas. **Ibidē.** Iuuenes similit̄ hortare vt sobrii sint. Itē. i. p. v. Sobrii estote. et vigili. et. In figurā hui⁹ cū peccass⁹ adā p gulā. eiecit eū oīs de paradiso voluptatis docēt eū viciā quā tene ret in hoc exilio. dicens ei. **Gen. iij.** Comedes herbas terre. i. sudore vultus tui vesceris pane tuo. In quo figurālī designat qd nō delicias s; vite necessarias vtēdū ē ad vite sustētatōnē nō ad gule delectatōnē. Rursus ne redire posset hō ad esum voluptatis opposuit deus cherubim. et flāmeū gladiū. in quo figurālī ostēdit deus gulā esse caueāda ne mortē ignis ifermalis incurramus. Itē pauit oīs hē lryā p angelū panē subcinnitū. et vas aque propinās. **Reg. xviij.** Itē p mulierē viduā sarepta nā pane solū et aqua. Itē filios israel in deserto. qd oīs delicias petierūt iratus ē oīs furore i populū. **et.** Adhuc esse eoz erāt in oze ipsoz. et ira dei ascēdit sup eos. **et.** Item qd oīs ihebus qnq; milia hoīum satiauit de qnq; panib⁹ ordeace is et duobus piscib⁹. etque facile fuisse ei parare illis oēs mūdi delicias sicut illos panes ordeaceos multiplicare. Item de vino nō audio ibi fieri mentionē. Sed quia in hoc exilio non decet nos vti de licis. sed cibis duris et asperis. Ideo oīs tale cōmuniū pparauit. Non solū scriptura sacra docet gule vitii cauere. verutiā documēta sanctorū et philisophoz. Requie supra **Tēperantia.** Itē abstinētia. Tercio vitii gule cauere docet exemplorum inspectio. primo exemplū christi. qd sicut dicit **Bern.** nō decet delicatū esse mēbzū sub spinato capite. Dico. Delectatus es miles charissime. Si vis delectari in mūdo et regnare cūz christo. christus enim dimisit celestes diuitias. ppter te. et venit ad pñentes miseras quas pro te suscepit. vt tu hoc ad memoriā reducas. et in eo hoc exemplū accipias. **Tren. iij.** Recordare paupertatis trans. mee. ab. et selli. Itē exemplū patriarcharū et prophetarū. et precipue exemplū Iohannis baptiste. qui sanctissimus et innocētissimus tanta abstinentia corpus suū macerabat. vt cib⁹ eius esset locuste et mel filiestre. vinū et syce rā nō bibēs. Itē exēpla apostolorū et sanctorū de quib⁹ dicit **Heb. xi.** Egentes angustiati. afflicti. et. **Corin. xi.** In fame et siti. et fri. et. Exemplū beati Nicolai qd ab ebere et lacte matris se temperabat. ab ea sexta et quarta feria abstinens. Exemplū sanctorū patrum et anachoritarū. de quorū sobrietate et abstinentia multa leguntur in vitispa. exēpla. De quibus. Infra multa ponemus de ieiunio et effe etu eius. Itē gule vitii docent esse vitandū exempla infirmorū. qui cū ppter gulā infirmitates incurrerint abstinēt tam arte pro recuperāda corporis sanitate et vite duratione et p morte euitanda. Quāto ergo nos fortius debemus abstinere vt curemur ab infirmitatibus animay. et euitemus earū mortē. et eternāz damnationem. Exempla naturalia vt serpentis. cerui. et accipitris. et aquile. que animalia ieiunāt vt renouent. Itē vitii gule dissuadent exempla scbo

lariū qui possint sibi acquirere sapiām abstinēt a deliciis et cibis lautiorib⁹. maxime in pñdijs. sciētēs qd in pergamento pingui et humido nō formatur vel imprimi bene littera. qd diffundit. nec retinet debitā impressurā. sed in sicco et tenui bene imprimi et retinet. Sic homo ibutus deliciis nō bene retinet sapiām. que vt dicit **Job. xxviii.** nō inuenit in terra suauiter viuentiū. **Dan. i.** Tres pueri qui fuerūt pte ceteris abstinentiores. inueniunt sapiētiores alijs. Itē cū socrates vt legi in **Prover. pñoz** hospitibus suis tenuē parafset cenā. et quidā amicus suus eū sup hoc redargueret. ait. Si sapiēs tes sunt. talis cena docet sapiām. Si boni sunt equaminiter ferent. Si mali. nō est curādū. Si inspiētēs. hoc fit eis documētū. Si res tua tibi nō sufficit tu parcēdo rei fac vt sufficiat ei. Exēpla dissua dēt gulā. i. vt alios exēplo vestro ad abstinentiā pñocemus. Sicut legi fecisse **David. ij.** **Reg. xxij.** Cū **David** pugnaret oīa phylīstos. et sitiens desideraret et peteret potū de aqua cysterne qd erat in bethleem. vbi erat statio phylīstinoz. et fuisset ei de ea potus delat⁹. nō luit eā bibere. s; libauit eā oīs. et hic vt alijs esset in exēplū vt abstineret in siti. Sile legi fecisse **Theodosius** impator in principio hystorie tryptite. qui cū esset in quadā expeditione in qua nō inueniebat eius exercitus ad potādū siti laborās. quidā vidēs dicit **Theodosius** estuante. et siti mirabiliter laborante. tulit ei potū limpidiū simū. cōfectū aromatis aqua frigida supfusa. qui intus dicit potū vincēs animū noluit recipere. sed ait offerenti qd offerret eūz alteri vellet. et hec fecit ne corda intuetū emolliret vt aīerent ad tolerantiā sitis. Simile vel legi ibidē fecit **Alexander** qd esset in loco arido et sitiret mirabiliter. quidā querēs inuenit modicā aquā et ei obtulit. qui vidēs exercitū siti laborante noluit bibere. s; sup eoz suū efudit eā vt eos ad sitis tolerantia aīaret exēplo suo. Quarto mouere debet ad hoc incurio iacturaz. multa nāq; oīa proueniūt et oriuntur ex gula. Ipsa quippe censūz annibilar. et obruit sanitates. sensus obnubilat. Destruit honestatē. amittit delicias meliores. im mittit angustias et dolores. iducit vile seruitiū. pducit ad graue suppliciū. Primo caueādū est gule vitii. qd cēsus annibilar. cōsumit. n. bona spūalia. et destruit spūalia. Multa nāq; ppter ingluuiē suā frequēter oueniūt ad maximā egestatē. **Prover. xxi.** qd diligit epulas in egestate erit. qd amat vinū et pinguiā. nō citabit. **Prover. xxij.** va cates potib⁹ et vates symbola cōsumunt. **Eccl. vi.** Oīs labor hoīs i ore eius nō ipebif bonis qd multi sunt qd qd laborat ponit in os suū comedēdo. et remanēt in corpore nudi et aīa. Est ignis consumēs spūalia. succēdēdo aīas mal⁹ desiderijs. In vitispa. ij. dixit abbas poemon. nisi nabuzardā pñeps coquoq; venisset in hierusalē. tēplū dei nō arisset igne. hē nisi desiderij castitragie in aīa venit. cor et sensus hoīs nō succēdit ipugnatōe dyaboli. Ideo castitragia oī quāsi castitatē mergēs. vel qd oīa in castis vētris mergunt spūalia et spūalia. Est enī viluuiū absorbēs oīa. Quidā apparuit qdā cū magno labore edificās turrin sup riuū puulū. et in oīca die cū qd fecerit a labore mūdabat viluuiū. et qd qd p totā septimanā ille ogeret ferat. totū rapiebat. Sic ē de gulosis laborantib⁹. qd qd laborādō cōgregāt p totā septimanā in oīca die cōsumit viluuiū gule. mari me in tabernis. Aliqñ gulosis totū expēdit pñmonij. et bēdas fili os et vxorē et cū ad egestatē deuenerit. furat vel rapit. sic faciūt vīu rarij vel raptōres. **Prover. xxx.** generatio qd p dētū gladios h; vt cōcedat iopes de terra. et paupes ex hoīb⁹. Aliqñ et si nō eos spoliāt. subtrahūt paupib⁹ ea qd eis de iure nāe debēt. Aliqñ gulosis expēdit in supfluitate vñ decē vt plures paupes refici possent. **Bern.** Noli putare gratuitū qd expēdis p cōro in paupes. velis nolis de bitoz es. Scdm alios scādalizāt eos qd vidētes diuitiū et epuloz delicias et supflua nō hñt necessaria et tristat. Seneca. vicinus diues cupiditatē irritat diuitiū. Ad **Ro. xiiij.** Si pp cibū tuū frater tu⁹ cōtristat. iā nō fm charitatē ambulas. noli cibo tuo illū pdere. p quo christ⁹ mortu⁹ ē. Sili ē gulosis esau qd ppter modicā delectationē lēticule vēdidit ius pñogeniture sic legi **Ben. xxi.** Abijt paup dēs qd pñogenita vendidisset. Scōdo gula obruit sanitatē. **Ben.** Impone occupie tue frenū. oīa qd sunt blādimēta reioce ede cū erudi tiōe. bibe citra ebrietatē. nec pñib⁹ delicias ihebis. nec desiderabis absentes. vict⁹ tibi ex facili fit. palatū tuū fames. exērit nō sapozes pñoz fames oñat. magno fastidiū. nō i reb⁹ vitii ē. s; in aīo. nō ibil eq sanitatē ipedit qd remedioz crebra mutatio. fastidiētis stomachi ē mltā degustare. qd vbi nimia sūt inqñat. et nō alunt. **Eccl. xxvii.** In mltis escis erit ifirmitas. et auiditas appropinqbit vsq; ad colerā ppter crapulā mlti pñerit. **Eccl. xxij.** Ecōra vita in sobrietate. **Se nece.** Quis hostis in quēq; sic oīgeliosus fuit qd in quosdā volu pates sue. qd nō solū eos excecāt corpāl. s; faciūt eos muros palati eos. et oēs et diuersis ifirmitatib⁹ corpāliter et spūaliter obligatos

Similis est gula squinantie que p gule inflatione cito et subito hominem suffocat. Sobrietates contra vitia plagar. Eccl. xxvii. Qui abstinentes ad cetera vitia. Seneca. Pot nra, puidetia huic corpusculo logiore pligare moras si voluptates quap maior pars pnt poterim regere et coercere. Silis e cuida ifirmitas q dicit bolismus. i. appetitus caninus. puer. xii. veter ipioz ifatiabilis. piculosa e h ifirmitas. cui medicamentu vertit in nocumetu et augmetu. Greg. in mor. Quot solatia qst ad viuendi vsus qrimus. qst tot nre ifirmitatis medicamentis obuiamus. qz bocipz medicamentu i vulnus vertit. qz ex qstio remedio paulo diutius iberetes ex eo grauius deficiunt qd p uide ad refectioe paramus. Dec ifirmitas qn venit vsqz ad senectute in senibus. magis crescit quo vita plus decreuit. In historia trasmarina scribit bragmani alexandro. Menfas nras delicias no iplennus. i. ideo nobis nec nocet nec ifirmitates generat. apud nos eni illicita e vetris excessio pinde sum sine aliqua egritudine. et diu viuim. et qsdia viuim. fani sum. Dedicias nullas facim. qz niaz niaz nullis supfluitatib grauiam. It ddam magister bragmanoz ad alexandru dices. tatis et ta incouenietib reb taqz contrariis velstru corp repletis. qd cu ipis opugnantib corrupt. et post arte medicor corpa vta euacuatis. et turpitudine maximam atqz egritudine p h vobis acqretes. ipaz quoqz euertere tali curatioe capitis habetes voracitaz suppliciu no salute. In decreto de cose. di. v. Job. cris. Nihil sic poderosus e sicut cib bene digestus aut decoct. n. bil sic salus aut sensu acume opaf. nihil sic egritudine fugat sic moderata refectio. Sufficietia nutrimeti sospitate. precat simul et voluptate. exuberantia yomozbu facit. et molestias egerit et egritudines generat et facit. fames vo paucis dieb liberat boies ab hac penali vita. excessus cibi subito occidit. v. diuturna egritudine afficit et occidit. Diero. Libos regios sequit morbi regij et lupus et gutta q no libere reqescit i hoib pcis et laboriosis. Fabulose ponit ex pte de gutta et publice. obuiat igit sanitatem. et varias ifirmitates generat. frequenter etia iducit morte. morbo subito crudeli et iprouiso Job. xx. Cu fatiat fuerit estuabit et artabit. Dis dolor irruet super eu. ps. Adhuc elce cor erat i ore ipoz. et ira dei irruit super eos. Job. ii. Du filij iob comederet et biberet i domo fratris sui pmo geniti vtus yebemes irruit a regioe deserti et oppressit oes. Nota qz demonis impugnat gulosis sic porci ipinguae i pascuis gladiu qz auide sumit. nec eu qz excutit et dat eis respiciunt. et ou attedut gladiu comedendis. lanista pcutit eos securi. et subito occidit incautos. Silf oyabolus boies sic boue lanista. Faciunt oemoes de gulosis. sic faciebant arelatifus tpe gentilitatis. vt dicit magister genafius li. ij. de mirabilib terraz. Di iuuenes tres emebat quos p totu annu deliciose pasciebant et in fine anni eos ipinguat os occidebant. et sup ara lata erecta sup colunas altas singulis annis eos oemob imolabant. Jo arelatu dicebat qst ara lata. Sanguine aut illoz iuueniu inoeter occidit. de spgebat qst p ea purgaret. Quos arguit sancti crofni pdicas eis fide. et qz purgati erat p sanguine chri inoceti. Silf oya bolus gulosis postqz ou panit et ipingauit male occidit. Diero. cuida diuiti pingui ait. Impinguat es ad victimam. et qst bos p ame na pascua ducens ad occidit. It ad h facit qd legit oyal. xl. ca. de monacho. qd cu credet ieiunare comedebat occulte. qd ifirmitas te ad extrema pducit dixit h fratrib qz oraconi dat erat ad deu radu pp oicta cam q ia cauda sua cu ligauerat. et eius spz abforbe bat os suu tenes in ore eius. et cu h dixisset. defunct e. Terto gula sensu obnubilat. Job. xxviii. no luenit sapia i terra suauit iuueniu. Dani. i. Tres pueri qz p ceteris fuerut sobrij iuueniu sapientiores ceteris. abis nutriti regijs. Seneca copia ciboz subtilitas ipedit. Diero. pinguis veter no generat tenuem. i. subtile sensu. Et tilius. Mde recta vti no pnt multo cibo et potu repleti. Un p igluuie no auertit nec puidet picula. Un amon pmo geniti regi dauid occisus e i iunio. ij. reg. xii. Per gula vicit cyr rex piaz scitbas et exercitu thamaris regine. fz qz legit in ozofio li. iij. q misit filiu suu cu tertia pre geti sue. Ad andies cyrus fecit apponi mēfas et vinu iuxta fluy iuu cu maxio apparatu ciboz et fuga silauit qst territ. barbari aut mēfas patas iuenietes sederut comedetes et bibetes et cu repleti essent cibi et iebziati. cyrus redies defacili supauit eos. et occidit oes. iij. reg. xx. Sic benadab tenuit cibis. et vino repletus cu viginu duob regib q erat cu eo victus e p pedites principu puinciaz. Sic etia extremis tepozibus vacates comestationibus. et potationibus no auertit. morte sibi subito imminente nec veturu iudiciu. sicut nec homines oliuuii subito super eos irruens aduerterunt. Luce. xvii. sicut in diebus Noe edebant et bibeant et venit oliuuii et perdidit oes. Similiter sicut factu est in dieb Lotb. edebant et bibeant et. Sequit pluit ignem et sulphur de celo. et pdidit oes et. In tan

tum gula sensu obnubilat qz reddit hominem brutale. vt nihil spua lenibil ad salute prinis. nihil qd sit ronis intelligat aut cogitet. sic nec bruti. Sicut de qbusda dicit. ij. pe. ii. Vi velut irrationabilia pecora in captione et pnicie in corruptione sua pibunt. Et post. Delicij affluetes in diuitijs suis. et magis etia sit irrationabiles bruti. q no incidit in laqueos et pedicas qz vident. Diero. bruta aialia et vage aues in easde pedicas et laqos et retia no icidit. Seneca. Limitata est na a brutis aialibus. homo cu liberu arbitriu habeat a na euagatur. Ad eni ppria facim auctoritate ad nature referim necessitate. Idē. Quosda ventri obediētes loco aialiu numerem. no hominu. Idē. Qui post carne ambulant in desiderijs pioni. quasi irrationabilia iumenta reputant. Quarto gula destruit honestate. f. couerfatiois et mox. Trei. j. Egressa est a filia syon ois decor eius. facit eni boies pnu ad multa mala q generat in gulosis. sicut sup illud. ps. q pcessit egyptu et dicit glo. Luxuria et supbia et occupia sut ea q venter generat. Hoc no facit nisi p gula. Diero. Duo sunt vitia ex oibus q maxie decipiunt boies in suis voluptatib. gula. f. et libido. q deponere eo est difficilior quo eis vti dulcius. Prio gula generat luxuria qz venter fit e supra genitalia quasi oñiu habes i eis. superfluitas illi vt humor corrupt cito trāst ad genitalia. Diero. Uter mero et cibus estuas cito despumat i libidine. Diero. v. Saturaui eos et mechati sunt et. It auaricia generat. Diero. Delicie et epulari varietas auaritie fometa sunt. tolle epulari et lididus luxuria. nemo qrit diuitias nisi quaru vsus in vtre et sub vtre sunt. It generat imericordia. Luce. xvi. p de diuite epulone. Amos vi. Bibetes vinu in phyal. et optimo vnguato delibant. nihil opatie bant sup tritione ioseph. It generat loquacitate. sicut ait Greg. abudare in diuitijs loquacitas solet. v. de deo et scris blasphemias. do. vel de primis detrahedo. Prouer. xii. noli ee in diuitijs eoz qz carnes aduiscedu ofertunt. Ad faciunt aliqui qui in diuitijs suis blasphemant. vel bonis detrahut. Aliqui in diuitijs suis abstinent a carnis aialiu. et deuorat carnes epoz et sacerdotu. et alioz. Adra quos b. Aug. in mēsa sua fecerat scribi hos vsus. Si quis amat oictis abfentiu rodē vitā. Hāc mensaz indigna nouerit esse sibi. It generat ineptā leticia. i. iocos catus. lasciuas. dissolutoes qbus effundunt boies sicut vituli sup berbā Diero. xxij. vsqz quo delicias dissoluerit filia vaga. Greg. Cu corpus i refectiois delectatōe cor ad inane gaudiu relaxat. pene semp epulas loquacitas comitat. cūqz veter reficiat lingua defrenat. Prio male viuatiū famulaf culpa loqacitaz postmodu ludendi leuitas sequit. sicut fecerut filij israel. de qb dicit Exo. xxxij. Sedit pplus mducare et bibere. et surrexerunt ludere. f. cantare et choros ducere circa vitulu ofstalem. et eum adorare. Breuiter loquēdo gula oia mala generat. qz gulosis est seru diuiz vitiou. Gula est eni hostia oyaboli introduces eum cu tota familia sua. i. vniuersitate vitiou. qz signat Luce. xi. imudus eni spiritus no inueniens requie in locis aridis querit loca humida cibis et potib. et intrat domu vacante gule. introducēs secuz septe alios spiritus neqiores se. i. gressi habitāt ibi. Quito gula imittit cor pales angustias et dolores imo gule vitiū fuit in ada cā oīuz maloz presentiu famis. frigidis. caloz. pauptratis et miserie quā sustinent et quā christus sustinuit. et sustinet in mēbris suis. multi debemus hre eā exofam q tot mala fecit nobis et antecessorib nostris et faci et nobis et successozibus nris quos occidit sic occidit antecessores. Et eni creatura visibilis videt multu lesa in peto pziini boīs qui peccauit p gula. Et si tantu nobis nocuit gula aliena. possumus aduertē qst nobis nocebit peccatu gule in iudicio iusti iudic. qd nos ipsi volūtarie pperram. Propter culpā eni alieni gule cecidim de peto voluprat in vallē miserie. et foueā pfundā. in exilium. et deseru. Apoc. iij. Admone esto vñ exideris et age pniaz lup cadēs i foueā et iueniēs in ea ouē q in ea posita erat ad eu occipiedu. et capti in pedica erubescit se capti pp gula. et non gustat de oue h esuriat. nec auis capta p gula laqo gustat granu pp qd capta ē. sed abstinet cōsiderās se captā cibo. Sic nos debemus abstinere a vitijs gule. ppter quas hic cecidimus et capti detinemur. It gula. ppria grauat cor et animā multipliciter. Job. xx. Cu saturatus fuerit artabitur et estuabit. et omnis dolor irruet super eum. vñā impleat venter ei. Luc. xxi. Videte ne grauent corda vestra crapula et ebrietate. Eccl. v. Saturitas diuitis no finit eu dormire. Berri. Infelix stomachu oculi colorib. et palatu saporib alliciunt. cui nec colores lucēt. nec saporēs demulcēt oī oīa suscipe cogit magi ide gnat et obruit qz reficit. Serto gula iducit in graue diuiz et vile seruitiū. eius eni seruut est grauiissima. vilissima. neqissima. Et inqz seruutis e la boriosa. sua grauitate itolerabil. ignominiosa. sua vilitate abominabilis. pritiōsa. sua prauitate detestabilis. Eius inqz seruut est labo

riosa sua grauitate intolerabilis. Vt enim est grauiſſimus exactor. cui difficile nimis eſt ſuare. quotidianū. n. eōtinuū tributū exigit. et eū plus ei ſuit. graui? opprimit et cū pluries et de plurib? ei ſeruiſ frequētiore et maiore exigit exactorē. Lūi? vocē ſancti audiuit. ſ. nō exaudiuit. qz ei? tētatiō nō ſentiuit. Job. iij. nō exaudiuit vocē ex actoris. Audiuit inq? ſ. nō exaudiuit qz clamāt ad dñz dñ tētationez carnis pprie? ſ. ſpiritu ſentiuit. De h? exactorē dicit alchuius. Nullus hō tā ipotun? exactor eſt qz vter q? quotidiana reſectioe vult ipleri fame exigere. Itē Sen. ad idē. Uēcepta nō audit. poſcit. appellat. nō tā ipotun? creditor. nō puo ſ. magno tes ei qstū debes nō qstū potes. Erans eſt h? exactor q? elemēti vult hēre oñiū. et de oib? exigit tributū. Piero. thauri multi paucorū iugez paſcuſ alunt. ſilua vna plurib? elephātib? ſufficit. mare ſufficit piſcib? et aqua terra qdrū pedib? vtrū aut nō ſufficit vni elemētū cū ſuis aialib? ſ. vult hēre volucres celi et piſces maris. et beſtias terre. qz vt dicit Innocētius papa. gulofis nō ſufficit fruct? arborū. grana leguminū. radices herbarū. piſces maris. beſtie terre. volucres celi. ſ. querūt pigmēta. opa rāt aromata. nutritiū altilia. capium? oſeda. Tot. n. exigit vter mi niſtros ad h? faciēdū. quoz ali? excoziat. ali? lacerat. alius coqit. ali? aſſat. alius frigit. alius trūdīt. alius. colat. alius ſfundit et coſcicit. et ſubſtātiā quertit in accidēs. et nām. in artē. et ſaturitas trāſit in eſtū. riē. et ſaſtidiū in appetitū. De his multa legunt exēpla de exactione vtrū. In collationib? patrū li. xij. Quidā heremita dixit quidā pbi loſopho. Pater meus diſmiſit me multū debitorib? obligatū. ceteris ad integrū ſolui. vni eozū quotidie o? me ſoluere. et ſatisfacere ei nō poſſum. qz p dei grāz mūdū cōſpici. et oīa reliq? et ab oib? q in mūdo obligatū me tenebant liberatus. a caſtrimagie ſtimulus. canere nō poſſum. Idē loq? de ſancto ſerapione. q? appare. i. i. paſſibilis vice baſ q? niſil vnq? poſſidere curauit. nec cellā. nec aliū. ſola ſyndone tētus qua tegebāt. ſemp quociūq? irēt. ſciētia piſſimus. p mūdū diſcurrēs mēte et corpe diuina? ſcripturay. et rez cōſpectiōe abſorptus ferebat. Lū aut apō athenas veniſſet. et p tridū ſine cibo mā ſiſſet. quarta die ſteſt. ſuper colliculū vrbis vbi pīmates eius ad ciliū ſueuerāt. quēre ibi manus pcutiēs clamauit. Viri athenienſes occurrite. Vm patior ſuccurrere. Quib? quēre? et quēre? tib? q eēt. vis illa quā patereſ. ait. De egypto huc monachus deſcē di. xñ triū ſeneratoz manus icurri. duob? debitiū ſoluēs ab eis me expediri. eoz ipobitatē effugiēs. tertius me vager nec habeo vñ ſa tiſſaciā ei. Tūc viri athenienſes ei adiutorū pmittētes rogauerunt eū vt exhiberet octos ſeneratores. q? ait. Vi tres ſeneratores q? me a principio iuuentutis moleſtabāt. ſūt mūdū cupiditas. carnis volūptas. vtrūq? voracitas. Duos pmos euāſi. nec vltra mihi moleſti ſūt. Tertiu vero. ſ. vtrūq? voracitatē poſt triduanū ieiuniū ferre nō poſſum ſi morte mihi mināſ niſi tributū ſoluā. Quidā aut ei opāſſus vñ ſolidū obtulit ei. quē. p vno pane oās abūt. Bene o? huius ex actoris ſeruit? reputari grauiſſima. qz qñ. p nūlo labores ſollicitu dines et expēſas. inuēras et inēſas iponit. bñ dico. p nūlo imo mi nus qñ. p nūlo. qz p delectatiōe cito trāſit. et in putredinē quertitur. Greg. i. voluptate carnis cito pterit qd delectat. eternū aut e? et ſi ne ſine qd cruciat. Vir. n. durat in trāſitu ſuo p ſpaciū duoz digitoz voluptas q? tāti eſtimat? et emiſ. vir duoz latitudinē trinet digitoz ſua delectatio q? cito quertit in putredinē et abominatiōē. ita vt ex quo cib? qstūciq? delectabilis et pſoſus fuerit emiſſus in vētrē. ita reddiſ abominabilis q? ſi p eādē pte fuerit emiſſus p quā fuerit i vētrē miſſus maiore doloze et afflictioe i emittēdo ſac qd delectatioe i iromittēdo. et ita ſit emiſſus ſed? et abominabilis. qz nullus ē tā ſamellic? q nō horret reſumē emiſſū vñ a ſe vel ab alio cibū. Id fatu? ē q mltō pſoſo emiſ pſoſa vt pōat ea i vaſe. ſ. quo ſcit q? et tālis additiōis q? oīa q iromittit? ſūt ſtati ſeda et abominabilia. tale vaſe ē vētrē. vñ Piero. nō ē curādū vñ officiā. ſtercora. Innocētius pa. gula tributū exigit et cozzuptū reddit. qz qstō delicatioza. et pſoſa ſioza fuerit cibaria. fetidiora ſe ſtercora. turpi? igeriſ. qd turpi? ege riſ. Pro re tā breui et iutili ipōit gula labores. curas. i. qetudinē mēti. et ſūpt? maximos. ſic p? et dictis. Et Piero. pp breuez voluptatez terre luſtrāſ et maria. et vt pſoſus cib? fauces nraſ trāſeat toti? vite nre tpe deſudam. Idē. Eoz caue appetitū q? maiore bñt penā ac qredo. qz voluptatē i abutēdo. Itē h? ſuit? eſt viliffima. Uile qd ē ſuare pecozib? puta porcis et canib? ſic ſiſ. pdig? q paſcebat porcos Luc. xv. Uili? eſuare ſtercorib?. viliffimū ſuare demōib?. vilis ē h? ſuit? qz dñz. i. ſpūz ſubicit coſpi. aſmū aſinario. equū militi. an cillā oñe ſuppōit. puer. xix. Nō dect ſtultū delicie. nec ſuū dñari pncipib?. puer. xxx. p tria mouet ſra tē. ſ. p ſuū cū regnauerit. Seneca. Multū ſuit q corpi ſeruit. h? p? q ſeruit oñe gule. ſ. cū multo ſumptu et labore. que quācito tetigerit qd ei ſic paraſ. ſtatiz mittit

illud in locū corruptionis et pditionis: cū cum plus ſeruiſ grauior ſeruitute deſmit. Itē vilior ē h? ſeruit? qz facit ſeruire ſtercorib?. i. cōfectionē ſtercorū replere vaſ et ſaccū ſtercorū: et latinas cūz viliffi mi reputent q eas enacuāt. Viliffima ſeruit? eſt intēdere reſectiōi vtrū: et eē cocū eoz: et ſerui et ipiguare eoz pda: et ſeruire illi dñe q totū tpus et labore boīs requirit. Ecce. vi. Oīs labor. boīs in ore ei? Itē viliffima ē hec ſeruit? qz ſubicit demonib? q habitāt in locis bumētib? nō iuenit dyabol? requiē i locis aridis: ſed in porz. Uñ legio clamauit ad deū vt eos mitteret in porcos: et h? obtinuit. de q bus glo. Niſi qd moze porci vixerit. in eo dyabol? pātē nō hēbit. Porci ſūt q mō porcino viuūt: et ita gule et luxurie imūditiz dedis tiſ hoc demōib? ſūt ſubiecti. Dyabol? enī p gulā caput. tener et alli gat: gaudet et ridet. ſic letant aucupes qñ vidēt aues p gulā captas laqueo: et piſcatores qñ vidēt piſces captos p gulā hamo. Ecce. ix. Sic ut aues laqueo et piſces hamo ſic capiunt boīs in malo tēpe. Ecce. xviii. Si pſtes aīe tue cupias ſuas dabit te in gaudiū inimi cis tuis aīa ſumit ibi p aīali appetitu et ſenſuali. In vita ſci pſybi berti legit? qz cū ſel plus ſolito comediffet: et vter eius intumef. acceſſit ad eū dyabol? palpās vētrē manib? ſuis dicēs applauden do et gaudēdo. mō bene bic. mō bene. Caput dyabol? peccatoz per gulā. ſic latro caput boīez vt iugulet. Sen. voluptates iter res viliffi mas reputa: et pſcipue extirpa ne moze latronū nos cōplectāſ vt iugu lēt. Uñ gule ē frenū et capistrū dyaboli: et ponit ad os et collū gul loſi vt circūducāt eū quociūq? vult. Gule vtrū ē laqueo dyaboli quē dyabol? qñ auceps ponit in via: p quā neceſſe habem? trāſire. ſic fac venator ſere. pſ. In via hac qua ambulābā abſcōderūt ſupbi la queū mihi Hoc laqueo cepit pmos parētes: et attentatū cape. chry p gulā cū tētavit de gula. Grego. ibi de neceſſitatib? meis erue me. Neceſſitates corpales hoc bñt piculoſay: qz in eis ſepe minime di gnoscit qd vtra eas vitio vel vtilitat? ſtudio agat. Aug. Sumenda ſūt alimēta qñ medicamēta. Sed oū ad qetē ſatietatis ab idigētia trāſſe. in ipſo trāſitu laqueo? cupie inſidiaſ. Et poſt. gaudet inſelix aīa vt obtentu ſalutis obūbet negotiū voluptatis. Grego. in nicea: dyabolus pñū boīez nō in carne ſed in pomo ſibi ſubdidit ſeruum adā: chry nō de carne ſed de pane tētavit: vtrūq? ſumēda ſunt qñ na ture neceſſitas qñ nō q libido ſuggerit. S. magnus diſcretiōis la bor eſt neceſſari? huic exactori ventri aliqd ipēdere: et aliqd denega re: et in dādo gulā reſtringere: et dādo nāz nutrire: qz voluptas ſub neceſſitate ſe palliat vt eā vix quicq? pfectus diſcernat. Itē grego. Omnes vitij ſuis fauent: et qd ob carnis voluptatē faciūt ad neceſ ſitatis referūt. occaſiōes: et ſub neceſſitatē velamēto vitij voluptatis exerceant. Caput aut dyabolus gulofos ſicut ruſticus caput vros li niēs ramos arboris melle: et cū gradatim aſcēdit p ramos arboris credēs attingere ad examē et ſanū quē credit iuenire i arborē. ſubi to cadēs rapiſ in fouea quā ruſtic? ſub? ei parauit. Sic gulofus de lectione qñt p diuerſa fercula. qd? replet? incidit in fouea dyabo li. ſ. in peccatū luxurie. vel aliud. et tādē in iſernū. Sic igiſ patet ex dictis qz gule ſeruit? eſt laborioza et ſua grauitate intolerabilis. Et etiaſ ſeruitus ignominioza ſua ſeditate abominabilis. Eſt nihilomi nus pñtioza ſeu flagitioza ſua pziuitate deteſtabilis. Sula quippe reddiſ boīez deo abominabilē et exoſum: qz creaturā viliffimā oſiſ cat. pſerens eā deo. Pſy. li. iij. De gulofis dicit quoz deus vter ē. Glo. qd pſegeteris diligiſ et coliſ hoc vnicuiq? deus ē. Odit deus qz tēplū ſuū quertit in phanū dyaboli: et in latrinā ſeu vaſ ſtercor et ſentimā omniū vitioz. hac habitaculū demonū. imaginem dei de turpat et denigrat. dei quoqz maietate blaſphemāt. Uñ ſup illō. j. cozin. x. ſiue comedit? ſiue bibit? ſiue aliū qd ſacris. omnia in glā dei facite. Gl. ſi vtrū ſit nimia voracitas. ſi te vino igurgites quāt licet laudes lingua reſonet: vita blaſphemāt. Septio gula vel gu loſus amittit. delicias meliores. itemas. ſ. et eternas. De ſpūalib? et itemis dicit Bern. ad fulconē: quō ignis et aqua ſi eē nō poſſunt. ſic nec ſpūales delicie et carnales. imo ſic aqua extinguit ignē. ſic gu la extinguit ſpūſſancti gratiā. Hoc ſignat in h? qz iohes q? gratia in terptat: et lucerna chri dicit in vniūto herodis occiditur. Et ecōtra ſpūſſact? aplis ieiunātib? et ozātib? oaf. Qui ſeruare vult hūc ignē ſeruet eū in ſicco ſobrietatē. nō i humido voluptatē. Ro. viij. q? i car ne ſūt deo placere nō pñt. In carne dicunt eē qui carnalitati: et pzi dētie carnis q? eſt mors iſepabilis ſic adherēt: qz ab ea ſepari nō pñt cōtēpta prudētia ſpūs q? eſt vita et pax. heb. xij. optimū ē gratia ſta bilire coz nō eſcis et gulofis vō neglecta aīa ſic curant paſcere vētrē ſuū q? eam bonis ſpūalibus vacuā eſſe diſmittit. Lōtra tales dicit Job. xxiij. obliuiſcat ei? i. gulofis. mia. pauit enī ſterilem que nō pa rit. i. carnem: et vidue non bene fecit. i. anime. Bern. ſtulti elimatoz res de minimis maximā. i. de corpore: et de maximis. i. aīab? mini

ma curā gerit. **S**iles illi pposito q canē suū trī ipingauit q regis filiā sibi ad nutriendū cōmissaz ei pualēs ingulauit. Sic caro nimis ipingua spūm deicit et occidit. vt asinus nimis ipinguat leprosi vñm q pñdet ei. **E**cōtra sancti dei vt dicit **B**reg. carnē domat spūz roborat. **G**alen. ciboz occupatē aīe sūt detrimenta. et qto plus vter iplet. aīa minorat in iterozibz virtutibz et in exterioribz moribz. **B**erri. Quid dicitis obseruatores ciboz et neglectores moruz. bipocras et sequaces eius docuerūt aīas saluas facere in h mūdo. chr̄s et ei discipuli eas pdere. quē e duobz magistrū seq eligat. **A**t pfecto manifestū se facit q sic disputat. h oculis vel capiti. illud sto macho vel vtrū nocet. **P**orro vñm qsqz qd a magistro suo didicit illud pferit in mediū. **L**egit i miraculis beate virginis. q beata vir go curā bz eoz q nō curat de vtrū igluuie. **I**n qdā religiōe cū qui dā medicus intraret. et respuerit cibos cōes dices: h nocet capiti. h oculis. h stomacho. cū eēt i refectozio semel et cibaria cōia fastidifet vt solebat. vidit beatā virginē trāseūtē p refectoziiu habētē vñaz picidē in manu vñā. et alia coclear. et cū cocleari in ore singuloz de electuario suo ponētē. et ita cibaria dura eis sapidissima reddebāt. **C**ū aut ad eū veniret. et hac visiōe letificatus os apiret. beata virgo manū retraxit dices. tu tibi tua electuaria habetas. qz de meo nō gu stabis. **S**icut videt delicatis auferre sapore a cibis deliciosis deus ita videt de p pstrariū excitare et purgare appetitū pauperū vt sint eis sapida et delectabilia grossa cibaria. **A**d qd ponit exēplū magi ster **I**ac. de vitriaco dices. q in dyocesi remē i fuit qdā plat vñues et delicatus et fastidiosus ita delicij. q ita amiserat appetitū qz vñuersis delicij nō poterat recreari. aut suscitari. h qm moriebat lan guēs iter delicias. **Q**ui desperās s salute corpis ordinē intruit. vbi q multos habebat pñcos cepit ire nudato capite. et vti pce aspis ci bis et raris. et appetitū recuperare et auide comedē. **N**ō audies archie piscopus remēns visitauit eū. qz familiaris ei valde fuerat. et fecit ei pitatiā. et comedit i refectozio cū eo. et itūes cū q prius erat languis dñs pze delicij vidit eū viuū dñz sanū. et comedētē auide plenā scu tellā de fabis. post aliā de oleribz. **N**ō cū videret accepit scutellā suā am dices seruitori corā oibz. vade porta ei scutellā meā. et dicas ei q mado sibi q si nō sufficiat ei ea q itus sūt. comedat scutellā et to tū. et benedixit deū in mirabilibz suis q esurientes replet bonis. et di uites dimittit inanes. **N**ō solū vacuā facit aīam delicij spūalibus et internis. verietia celestibz et eternis de qbz in ps. dicit. satiabor cū apparuerit gloria tua. **U**n hic faciā vigiliā. vt in festo gaudeā. in vigilia abstinebo. in festiuitate me satiabo. **B**erri. totū tps pñentis vite vigilia ē solenitatis future. nec curaueris vigilie aspiratē. si cōf ideres solenitatis eternitatē et imētatē. **E**xpectabūt onagri in siti sua. q h vebemeter sitiāt. nolūt tñ bibere aquas turbidas. h ex pectāt vsqzquo pueniāt ad limpidiū fontē. **A**que turbide et de fluētēs sunt tpales delicie. fons limpidiū delicie eterni gaudiū pmanētes. ps. Sitiuit aīa mea ad deū fontē viuū et c. **D**icit natura les q salmōnes de mari in quo nutriunt aquas dulces sientes p fluiuiū ascēdētēs nō qescūt nec retrocedūt vsqzquo venerint si pos sunt ad fontē viuū. **H**ic inuitati sumus ad cenā. f. agni. puidi deli catissima. **Q**ui ad cenā delicatissimā inuitat. abstinet libeter in pā dio a grossis et asperis cibis pādū. vt possit postea delicatioribus q parant in cenā se replere. de quibz nō gustabūt ppter alias delicias istius contēptores. vt legit **L**uc. xliij. **I**mpossibile ē enī vt dicit **P**iero. tpalibz simul et eternis delicij p frui. hic vētrē et ibi mētē re plere. **S**eneca. Si vis in ppetua voluptate esse. nō voluptatibz adij ciēdū est. h cupiditatibz subtrahēdū. **C**ū qdā claustralis in quodā monasterio durā et asperā vitā gerēs cū alijs claustralibz attēderet q officiales multis frequēter delicij fruēnt in cameris. bona ab batie ofumētēs murmurabat i corde suo. **C**ū aut quadā die multz puenissent priores et abbates eūtes ad capitulū. abbas illius abba tie fecit eis multa delicata et diuersa fercula pparari. et dat? ē dictus claustralis eis seruitoz. **C**ū aut sederēt ad mēsas cū dicit officialibz et depoztasset dicit claustralis ferculū pñū et grossius. ait. Accipite h et nihil vltra. **N**ō audietes comederūt multū de dicto ferculo nō sperātes de alijs. **I**dē dixit cū apponeret scdm ferculū et tertiū. et sic de alijs. et tñ comederūt de pñis q nō potuerūt de delicatioribz vl timis aliqd comedē. **U**n finito diuino qquesti sūt abbati de dicto monacho. quē vocauit abbas su? volēs scire qre h dicit. et cōpult eū dicit. q ait. vos oñi magni bōa abbatiaz voluptuose expēdit de qbz claustrales ieiunāt. et de loco pñie claustri facit vobis pādū voluptatis. et qz ptē h accipitis. et deteriorē eā facitis. cū nō sit trāsi tus a delicij ad delicias. q pñentes delicias p parte accipitis. nihil deliciaz vltra hanc vitā vos habituros ofidat. fm qd dicit oñs di miti epuloni. Recordare fili. qz recepisti bona in vita tua et lazarus

similiter mala. nūc vero hic consolat tu vero cruciaris. **I**tem in vi tiāpa. cū quidā quereret a quodā patre cur tāta abstinentia se affice ret. ait. Omnes labores vite mee nihil sunt ad cōparationē vñius oīe laboris futuri aut vñius hore refectōis eterne. in qua nec ocu lus vidit. nec auris audiuit. nec in cor hoīs ascendit. que pparauit deus diligētibz se et expectātibz implere se et delectari amozē il lius refectōis que exupat omne sensū et desiderii. **D**etāuo gu la perducit ad tremendū iudiciū et horrendū suppliciiū. **A**d tremen dū inqz iudiciū. qz tam de excessibus gule qz de sumptibz supfluis oportebit reddere rōnē. nā pzo vno ventre pascēdo. vel de h qd gu losus vñus expēdit in vno pādū. possent multi paupes refici. qui aliqñ ex eo qd supflue expēdit. spoliant. **E**ccl. xij. **L**etare iuuenis in adolescētia tua et in bonis sit cor tuū. et scito qz pzo oibus bis ad ducet te oñs ad iudiciū. **B**erri. **L**etare iuuenis in adolescētia tua et scito. qz cito veniet q te p hoc absorbebit subito etna tristitia. **Q**ui dā comes pictaūēis scire voluit quis status esset in boibus delica tiis. **E**t cū transfigurasset habitū suū et diuersos exptus fuisse mor res. status et societates diuersoz hoīz. rediit ad pñtinū status di cens. qz delicatissima erat vita mercatorz in nūdinis. qui intrāt taber nas in qbz inueniūt pñtas et patas qz volūt delicias. nisi vñaz obfisteret. f. finalis ratio quā hñt reddere de oibus sumptibz facti. plene soluere oīa. etiā minuta q tā hylanter expēderūt. **S**ic in gres su mundi oportet reddere rōnē de oibus expēis. **A**d hoc facti exē plū de quodā monacho q fact? eps satis relict qñtū ad victū et ha bitū ea q ad monachū pñnebat. cū aut venisset ad abbatū de q fue rat assumptus. et monachi facerēt ei magnū festū. qdā frater cōuer sus vir vñqz valde religiosus et opulentiū astans ei in cogitatiōi bus suis tot? videbat absorpt. **Q**uē intuens eps irrisorie dixit ei. frater. dicas nobis qd in raptu tuo vidisti. cuiuscemeter inflāt fra ter ille nūdit. oñe ex quo me opellit? dicā vobis. videbat mibi qz dū eses ante ianuā pādū veniebat. et vos illuc rogās portariū vt vos intrare pmitteret. **I**nqñt illi qre deberetis intrare et q eēt oditio ve stra vel pñessio. nūdistis vos cē monachū scā bñdicti. **U**ocat? aut fuit? bñdict? et requisit an vos recognoueret monachū cē sum ait. qz vix apparebat in habitu. h requirere i victu. **I**nqñt portario quōd posset h cognoscere. dixit apia? vter eius? et videam? si plen? est fabis refectozio. quo apto. nulla faba vel cib? refectozij ibi est inē tus. sed core caponū gallinaz et anserū ac volatiliū alioz. ppter qd iudicatū est vos nō debere illuc intrare cū obseruatoibz regule san ti bñdicti. **R**o. xliij. **C**aro et sanguis regnum dei nō possidebūt nec corruptio i corruptionē. **P**iero. ipossibile est vt pñentibz et futurū qz fruat bonis. vt h vētrē et ibi mētē repleat. vt de delicij transeat ad delicias. vt in vtroqz seculo pñus sit. vt in celo sil et i terra appareat gloriofus. vt hic cū h seculo gaudeat. et in celo cū dño regnet. **E**t qz bus sequit qz gula pducit ad horredū suppliciiū. sic māsese docet **L**uc. xvi. mortu? ē diues et sepul? i infernū. **E**t post crucior ait i hac flāma. ysa. lxx. **Q**ui comedūt suillā et ius ppanū in vasis suis. isti sunt in furore meo: et ignis ardeēs tota die. **N**auz. i. **S**ic spīne scūi cē plectunt. sic diuini parit ptatiū qñ spūla ariditate plena con sument ab igne. f. infernali. **J**ob. xx. **U**tinā ipeas eius vēter vt emit tat in eū oñs iraz furoris sui: et pluat sup eū bellū. **D**icebat magister **J**aco. qz diuites epulōes sunt filices accipitri qz viuūt de rapina. auis rapax et vnguib? tenax: q delicate in vita sua caribz pascit. bonoz fice tractat. portat. et palpat: sed qz cito mortuus est: et pluma est ei ablata in lutū pñit canib? et auib? deuorādus. **E**cōtra gallina cuz magna mēdicitate acqñs sibi victū. in vita sua abiicit: mortua aut honozifice tractat et paf. et sup mēsam regis apponit. **S**ic diuites epulōes spoliati bonis oib? in morte pñiunt canib? infernalib? de uorādi. **E**cōtra paupes honozifice pati regi eterni mēse apponunt. **D**oc pz de diuite et lazaro **L**uc. xvi. **I**te i vitāspa. cū abbas **S**enō iret de beremo i palestina et fatigat? labore sedēt iuxta agrū plenū cucumeribz. cepit cluriēs cogitare qz surgēt. accipet et comedēt o cu cumeribz cogitās qz nō eēt grāde petri tollē ad refectiōē suā. q co gitatiōi sue sic ait. qz fures i tozmēta mittunt o3 qz pñi sustinere qz furer. **E**t quōd potero sustinē tozmēta sup: et surgēs stetit i estu: p qñ qz dies affligēs et oburēs corp? suū: et dixit cogitatiōi sue. qz nō pos suz sustinē tozmēta. iō o3 me furtū nō facere sed mag? abstīnē: et de labore manuū victū acquirere anteqz tormenta surum incurram.

De ebrietate.

DIS. II.

Decto de peccato gule in generali: dicēdū est spā liter de ebrietate. **S**qz ebrietate multiplex accipit in scriptura. **I**deo primo videndū est quot mo dis accipitur. **S**ecdo dicendū erit de ebrietate que est species gule. **I**n pñis igit est scēdū qz sicut legimus in scriptura

sacra. qdā ē ebrietas laudabilis et optāda. qdā culpabilis et vitāda. Ebrietas laudabilis et optāda qdruplex invenit. Est. n. ebrietas qdā anagogica. qdā theologica. qdā eratica. et qdā peccifica. Prima ebrietas facit vinū oīuine dulcedinis sacramentali ministratū. Se cūda vinū hui⁹ ocialiē pelamātū. Tertia facit vinū hui⁹ inuisibilē istillatū. Quarta facit idē vinū ineffabilē degustatū. Prā qdā ebrietas ē anagogica. i. sursum ductiva. in q vinū oīuine dulcedinis ppinat fidelib⁹ circūclatū spēs vībilis sacramēti. s. panis et vini i sacro altaris. i. quo p sensibiles spēs panis et vini manducatur. et sursum agitur ad aliqū degustatū oīuine dulcedinis bonitātē. i. chīz verū deū et hōiez quē credim⁹ ibi vere pfecte et integre ptingi. De hac oī p sal. Parasit i ospe. me. mēsa; aduersus eos q tribulat me. Impinguasti i oleo caput meū et calix meus inebrians q pclar⁹ ē. Nota. et expone qd paucis explicari nō pōt. iō subtiliori lectori relinqm⁹ exponēdū. De hac ē ebrietate dicit aplos. i. cor. xj. qd i cena oīi. i. i sacramēto qd oīs in cena instituit. ali⁹ qd ē sursum. alius aut ebrius ē. qz i multi frequēter celebrēt. vel istud recipiant sacramētū. tñ nō oēs eqūiter hui⁹ sacramētū pēpiūt spūale effectū. Nā aliq remanēt ideuotū. aridi. et vacui. Alii vō diuino inebriant. amore. Sic dicit Hier. xxxj. Inebriabo aīas sacerdotū pinguedine. s. deuotiois. et ppls meus ipse bōis bonis meis. Scda ebrietas ē theologica. qd fit p vbiū oīuine ocialiē pelamātū in pōcatōe. vel literalē exarati i studio vel meditatioe qz tāta ē virt⁹ oīuini s. monis i pōcatōe. qd oīez audiēt inebriat vino cōpūctiois. sicut dicit in ps. potasti nos vino cōpūctiois vel isolite deuotiois. sic dicit ysa. lv. Quēadmodū pēscēdit humber et nix d celo. et illuc vltra nō reuertit⁹ s. inebriat terrā i fūdit eā. et germinare eā facit. Sic erit vbiū meū qd egrediet de ore meo. nō reuertet ad me vacuus. Et studio vō vel meditatioe vbiū oīuini inebriat seruido zelo salutis aīaz et honoris oīuini. qz qñ studet qd vel meditat⁹ vba scripture sacre. et ex alia pte cōsiderat bonēda flagitia qd sūt. p q deus dehonorat. et cōtinue blasphemaf. grā spūsancti ptenit. sanguis chri oculus et vilipēdi t. Itē cōsiderat qd aīe chri sanguine pōio redēptē currūt ad mouē dōnationis eterne. seruet spūs accēdit zelus et amicus dei velut ebrius cōmouet. Sicut ebrius se fatet. Hier. zelo dei seruens. cū dicit. xxiij. fact⁹ sūz qñ vir ebrius. et qñ hō madidus vino a facie oīi. i. ex cōsideratioe et zelo bonoz oīi. et a facie scetōz vbor eius. i. qñ ex cōsideratioe scetōz vbor pēdo dōnatiois innumerabili aīaz. Sed tur. n. qd adulter⁹ repleta ē terra. et factus ē cursus eoz malus. et fortitudo oīsimilis. Tertia ē ebrietas eratica. qñ. s. hō i cōpōlatōe oīuina supra se oīuinit⁹ eleuat. illustrat. i. flāmat. ac supna tact⁹ dulcedine inebriat sicut dicit ipse oīs Hier. xxxj. inebriant aīaz lassas. Et in ps. Uisitasti terrā et inebriasti eā. Quarta ebrietas beatificat. i. qd oīuine dulcedis vinū meracissimū. et i sua plenitudine imēstata potat. Ad quā ebrietatē spūsfac⁹ iuitat. Lāt. v. comedite. bibite et inebriamini charissimū. Psalmista loqns de beatit. Inebriabitur ab vbertate dom⁹ tue. et torzēt voluptatē tue potabis eos. qñ apō te ē fōs vite. et i lumine tuo videbim⁹ lumē. nota et expō. De sūt igi ebrietates laudabiles. et optāde. Silr ebrietates multiplices sūt vitāde. Prā ē itēpata gust⁹ auditis. Scda iordiatā carnis peccatitas. Tertia imoderata mīdi cupiditas. Quarta quā parit feralis crudelitas. Quinta quā parit penalis acerbitas. Prā dico ē quā causat itēpata pot⁹ cupiditas. qd vīstatioi vocabulo vocat ebrietas. Alie vō metaphozice sic vocant. De pma dicit Ber. ix. bibit Noe vinū et inebriat⁹ ē. Et Eccl. xxxj. vinū i iocūditate creatū ē. et nō i ebrietate. Et j. Reg. xvj. Loznabal iocūdū. erat. n. ebrius nimis. Scda ē ebrietas quā causat inordinata carnis peccatitas de qd dicit Prover. vij. vbi mulier libidinosa puocat iuuenē ad libidinē oīcēs. iebriemur vberib⁹ et fruamur cupitis amplexib⁹. Tertia est quā parit inordinata mīdi cupiditas. de qd dicit ysa. xxvij. sacerdos et ppha nescierūt pze ebrietate cupiditatis. s. et ambitiois. absorpti sūt a vino. errauerūt i ebrietate. nescierūt vidētē ignorauerūt iudiciū. nota et expō. Et qz plurimū ex oīiis oīz supbia et elatio cordis. vtrīqz cōminat do minus maledictioēz suā dicens. ysa. xxvij. ve corone supbie. ebrijs effraym. effraym iterpāt cōscēz vel fertilitas. p qd designat cupi diqui semp volūt cōscēz et augere possessioēs. et in terrenis fertilitatem habere ex quibus ebrietas mentis. et alienatio rationis. et obliuio dei et sui causat. Quarta est ebrietas quā parit feralis crudelitas. qua videt hō sūt penā angustia. et sanguine innocētū. De qua iniquitate dicit Apoc. xvij. vidi mulierē ebriā de sanguine sanctorū. De mulier est iniquitas. sicut patet in textu. De hac dicitur in pzin cipio eiusdē. cū ea fornicat sunt reges terre. et inebriati sunt qui inhabitant terram de vino prostitutionis eius. Multi adeo inebriati sunt hoc vino. qd viduas et orphanos et alias personas miserales

sine misericordia psequunt. Quinta est ebrietas quā parit penalis acerbitas de q Tren. iij. Repleuit me amaritudinib⁹. inebriauit in e ab synbio: hō pōt dicere vel penitēs quē oīs replet amaritudine cōpūctiois: vel hō qd p pccis suis tpalē affligit. S. i ipsi obdurat⁹ oīcē Hier. xvj. bibite et inebriamini. et vomite et cadite et nolite cōsurgere a facie gladij quē ego mittā iter vos. et Deut. xxxij. reddā vltio nē hostib⁹ meis. et inebriabo sagittas meas sanguine. et Itē Hier. xvj. dies vltiois oīi exercitū: et sumat vindictā de inimic suis deuorabit gladi⁹ et saturabit⁹ iebriab⁹ sanguine eoz. Itē Hier. lj. Inebriabo eos vt sopiant⁹: et dormiāt sōnū sempiternū et nō cōsurgant. Et isra. iebriabo pncipes eius sapiētes ei⁹ et duces et magistra tus ei⁹: et fortes: et dormiēt sōnū sempiternū: et nō exurgēscent. s. omnis iste nō est qd dicit⁹: s. detētiois: et dōnationis eterne. Quattuor vltimis ebrietatib⁹ ptermisiss. de pma qd est species gule spāliter est dīcēdū. Et circa hāc cōsiderāda sūt qtuor. Prā vtrū ebrietas sit peccatū. Scda vtrū sit peccatū mortale. Tertia vtrū ebrietas excuset a pccō. De istis trib⁹ regre in fine libri. Quarto de his qd hoc vtrū oīs dūt detestandū. Circa qd sciēdū qd hoc ebrietas euacuat oēm cōsumū: et virtutē debilitat i faturat omnē sensum. multis modis pcpitat. Primo qd ebrietas euacuat oēm cōsumū. ebrius nāq cōsumit omne bonū tpale: et sūt paupes et egeni: ppe qd dicit Eccl. xij. opa rius ebriosus nō locupletabit⁹: qz qd opādo pōt acqre vel lucrari totū expēdit: et frequēter ampli⁹ i ebrietatib⁹ societatib⁹ et tabernis. Itē oī bonū spūale oīspāt ebrius: qz ebrietas ē mors oīz virtutū et morū. Criso. ebrietate sit iactura fere oīz bonoz. Si habeat hō bu militatē. mā iuetudinē: prudētia et cetera hui⁹ oīa piciit in pelag⁹ iniquitatis. Et sicut ebrius sepe vestib⁹ suis mālīb⁹ spoliant. sic eoz aīe vtutib⁹ deuadant. Un dicit Tren. iij. Inebriaberis atqz nuda beris. Et Nauz. iij. Inebriaberis et eris despecta. Itē ebrius p dunt bona celestia et eterna qz sic dicit. j. Lozn. vj. neqz ebrius. neqz maledici. neqz rapaces regnū dei possidebūt: Sal. v. Manifesta sunt opa carnis qd sūt ebrietates. cōmessatioēs. Sequit⁹. qd talia agunt res gnū dei nō cōsequēt. Itē sup illud Job. ij. Lepit eicere vendētes et emētes de tēplo dicit glo. qd si ibi ebriosos inuenisset et hui⁹ oī. q. o. multofozti⁹ eiecisset. Ad h magis excludent a regno ne ingrediant ebrii sēdi: vbi sancti iebriant ab vbertate dom⁹ dei. Scda ebrietas oēs vires debilitat tam spūales qz corpales. Videm⁹ ad lraz qd ebri⁹ nutat corpe toto: et pedib⁹ cōspitat: nec mēbra sua pōt sustinē: s. vires spūales mltomag⁹ amittit. Ber. Ebrietas multiplicat vba obliquat lumina. gradu facit errātē. capitis operat vtriginē. Romas qd efficit tormēta: et viscera ipsa distēdit. Aug. Ebrietas inuoluit lūm chā: corrūpit sanguinē: et oīa mēbra debilitat: vitā dīminuit: et oēm salutē exterminat: cōplexione imutat: et totū corpus defecat. Qui enī nimis bibunt in sero. sitiunt et aridi sunt in mane. Un in psona ebrius oīcīf. Prover. xxij. Quādo euigilabo et rursus vina reperia Nauz. j. Sicut spine se inuicē cōplectunt. sic cōiunū pariter potant tū quasi stipula ariditate plena. Et sicut aridi sunt a vino materiali ita mo longe magis avino spūalis gratie: et sicut debilitat et enume rat vires corpales. ita et vires spūales. Un qd in sobrietate sunt iuicibiles. in ebrietate vincunt. sicut patet de senadab reges Byrie. iij. Reg. xvj. Qui dū biberet cū triginta regib⁹ iebriatus vires est p pe dissequos pncipū puinciaz cū mirabili exercitu suo. Silr Judith iij. Holoserpes inuincibilis sobri⁹. ebri⁹ a muliere vincit et occidit qz vino prius fuerat supatus. In hystoria Charoli legi⁹ qd cum franci essent insuperabiles a saracenis: et temp eos vincerent duo reges saracenoz pmittentes qd baptizarent miserūt eis vinū fortissimū et mulieres saracenas: quoz multi inebriati et victi avino inciderūt in fornicationē: et victi sunt et occisi a saracenis: victi primo spūa liter et postea corporaliter. i. Esdre. iij. Vinū pnalet oībus qd bibunt illud. Tercio ebrietas i faturat oēm sensum. aufert enī vel impedit et sensus exteriores et sensus interiores. exteriores quidē sūt aliqūdo ebrius sicut idola: de quib⁹ dicit in ps. Os habet et non loquē: et oculos habet et nō videbūt. De oculis specialiter dicit Prover. xxij. Cui ve. cui⁹ patrie ve. et cui suffossio oculoz. nōne his qui morant⁹ in vino: et studēt calicib⁹ epotadis. Aug. Ebrietas ita hominē excecāt vt vbi sit nesciat: oculus ita cecus ē vt vniū pro alio accipiat: et de vno duo vel tria videant. Itē sensus interiores li gam et impedit: sic dicit Aug. Ebrietas aufert memoriā: diffipat sensum. confundit intellectū. Blāde enī seducit. sicut dicit Prover. xxij. ne intuearis vinū quādo flauescit: et cū splēderit in vitro color et ingredit⁹ blāde: et in nouissimo mordebit vt coluber: et qñ regul⁹ venena diffundet. i. Esdre. iij. Vinum seducit mentem. Item Grego. Ebrietas est blandus demon. suauē peccatū. dulce venenum quaz qui habet se nō habet: quā qd facit pccatū nō facit: sed tot⁹ est peccas

tum. Ebrietas sic infatuat hominem quod facit eum fatuus dyaboli ut cito faciat et loquatur stulta quaecumque dyabolus ei suggererit. **Prover. xx.** Quicquid bis. i. vino et ebrietate delectatur non erit sapiens. **Sic p. de Nabal** q. stultus interpretatur. q. stultis verbis suis provocavit contra se dauid et servos eius ut vellet occidere tam eum quam oia quae habebat. nisi obstitisset abigail q. erat ebrius nimis ut legitur. **i. Regu. xx. v.** Sepelivit enim ebrietas hominis rationem ut non discerneret quid dicat vel agat. ut legitur ibidem de eodem **Nabal** q. cum diceret ei viros suos in mane cum digressis set vinum quod dixerat vel egerat cum esset ebrius et offensas dauid. **emoz. tuu** et cor eius et factus est quasi lapis. Ebrietas sic infatuat homines quod redit cum brutale. imo brutius viliores et minus rationabiles. **Iurta illud.** **Berri.** Nihil bestialius homine. q. est ratione viget et non ratione utitur. q. ebrius non habet sensum. **De bis** et dicit **Criso.** Melior est ebriosus animus non habet sensum videtur bis canis. veter enim eorum ultra sufficientiam non bibat. et si multi sint cogentes. multo enim deterior est qui sine coactione se inebriat et transiit mensuram quam novit sibi sufficere. **Jo. ebri** dicitur quasi est brutus. i. est mensura quam transgreditur. **It** non solum reddit homines fatuos. sed et insaniat et infatuat et demoniacum et mentem alienat. **Osee. vii.** Exeperunt principes furere a vino. **Seneca.** Nihil aliud diffinitio ebrietatis quam voluntaria insaniatio. **It** **Criso.** Nihil differt a demoniacis ebriosus. **Silv.** n. non videretur recidat et infatuat et demoniacum quod miseremur. huc autem avertitur et odium. q. voluntarie reddit se impotente. q. non facit demoniacus. **Phs.** Sic i. precipitatio stans levis motus impellit in ruinam. ita visus infatuat per odorem sicut in furore. **Berri.** Ebrietas est mentis alienatio. virtutis depolatio. imago mortis. filitudo furoris. et ipsa vecordia iterum iterum metum et otis custodia expellit. pudor characterem efficit. castitas signaculum fragit. **Dan.** damus ad alexandrum rex et doctor bragmanorum. **Uos** emittis vii infatuatis et vii vos inebriatis sepeliatis. **Et post.** Nos magi mortis quam ebrietate nobis imprecamur. per quam necesse est homines totis corporibus se sentire iterare. **De** tunc ad sapiam primum. ebrius mortuus est. **p. dicit.** n. ipsa quam de hominibus dedit summa mensura sua. **Ad** hanc autem quod dicitur quod ebrietas facit homines bestiales. facit exemplum de cervo quodam domestico cuiusdam dicitur quod bibens vinum inebriatur et per ebrietatem saltem et discurrens habuit crura fracta. de quo dolens et verecundat non vult postea vinum bibere quoniam. **Simile** dicitur de pica. q. inebriata discurrere et saliebat per menses. q. fracta tibia per ebrietatem. nam postea vinum bibit. **It** quid honestus homo vadens in normanniam curialis est receptus et inuitatus ad potum equales sui more illius terre coacti a patrefamilias. **Pro** re et filia et alij tunc bibens (h. inuit) et inebriatur quod vir ascendere potuit equum suum. in fero autem ad aquas equum illum postquam sufficienter biberat inuitabat ad bibendum amplius. h. cum equus nec minis nec percussione nec etiam calcari stimulat vellet ultra bibere. dicitur ille. **Deu** miser ego plus bibi quam debui. et quam potui sustinere. et tu non vis amorem mei nec timorem minas. nec etiam dolorem penalem plus bibere quam tibi sufficit. **ant.** in h. facto quincor est bestialis quam sit equus. **Quarto** ebrietas in multa mala precipitat. **Pro** quod dicit precipitat in multa flagitia. q. solum per homines et solum sepelitur. et auferit totum usum omnium et inducit obliuionem. **vii. Prover. xxi.** **Eris** quasi dormiens in medio mari. et quasi sopitus gubernator amissio clauis. i. anchora. **Sicut.** n. navis dum gubernator dormit et anchora amissa est ducit et offert a quolibet statu ventis. sic mors ebrii quod non sopita est. et sine anchora timoris dei defacili ducitur ad omne peccatum. leui statu tetatiosis. **Eccl. xxi.** Vinum multum potatum irritat oculos et iram et ruinas multas facit. **Ys.** Vinum virus est et per ualeat aie. vinum luxuria excitat. pocula fometa sunt luxurie. et igni igne adiecto maius crescit incendium. **Poeta.** Et ventus in vinis ignis i. igne fuit. **Aug.** Ebrietas multos subvertit. sensus minuit. egritudine ingerit. alienat mentem. infamat ad libidinem. impellit ad vbera. **Salen?** medicus. **Multis** peccatorum vinculis captiuam. q. multo mero se inebriat. **Nullus.** n. peccato potest resistere. q. se non potest gubernare. **Spallit** ebrietas impellit ad luxuriam. sicut p. de **Loth.** **Berri.** xix. **Un** due filie eius dixerunt iuicem. **Inebriem** cum vino. **It** vii absozpt? a vino decubuit cum eis. et non sensit qui intraverunt vel exierunt ab eo. **It** exemplum de moachis quibusdam qui venientes ad Soldanum exeperunt eum monere ad conversionem. ille autem quasiuit de religione eorum. de victu et abstinentia. et si abstineret a carnibus. et a mulieribus. dixerunt quod si abstinebat a vino dixerunt quod non. **Qui** recepit eos bonoifice. et fecit parari delicata solum more eorum sine vino. et cum dormiret misit eis mulieres ad sollicitudinem eos. ipsi autem eas se viriliter abegerunt. **P** aliquatulum tempus cum abstinuerunt a vino fecit eis propinari vinum fortissimum. illi autem quod a vino diu abstinerunt. amidi biberunt. et tepentes vinum ut optuissimum nec tepauerunt se a vino. et cum essent inebriati. et quasi sopiti misit ad eos dictas mulieres i. quibus sollicitudinem incurrerunt absozpti a vino. **Un** dicitur faracen? ofutavit eos. **Jo** b. vii dicitur **Ep.** v. Nolite inebriari vino i. quo est luxuria. **Bene** rat et iras rixas. detractiones vbera. contumelias. blasphemias. ac et homines

micidia: unde defacili mouetur vir contra viros. pater contra filium vel amicum quemcumque. **Eccl. xxi.** In iuuio vini non arguas proximum. **Idre. iij.** Regis et orphanum facit mentem vanam. **Et post.** Qui inebriatus fuerint non meminerit amicitiam nec fraternitatem: sed sumit gladium. **Sequitur.** et cum surrexerint a vino non meminerunt quid egerint. **Ysa. xxiij.** **Vi** quoque per vino nescierunt: et per ebrietatem absozpti sunt a vino. **Bero.** Qui luxuria vinum mortuus est: et qui inebriatus mortuus est? et se pulvis est: rationis enim vile sepulchrum est ebrietas. **Sicut.** n. omnia domus domus micte preterit tota familia. sic ratione crapula et ebrietate sopita et sepulta preterit turba omnium victorum. **Bragmanorum** rex **Alexandro.** **Uos** in comestationibus vestris non ante finem ponitis quam furere incipitis. et illud quod aliquatulum sape videbamus. bibendo potatis. **Uos** emittis quod insaniatis: et unde vos inebriatis sepeliatis. **It** non celat secretum consilium. nec profert offensa iudicii. **Unde Prover. xxi.** Noli o lamuel vinum dare regibus. **Et post.** Ne forte obliuiscantur iudicium et mutentur animi filiorum pauperum. **Idre. iij.** **Ebrius** non meminit iustitiam aut debitu. **Ysa. xxiij.** **Sacerdos** et propheta per ebrietatem errauerunt nescierunt videtur. ignorauerunt iudicium ut supra. **Ep.** v. Nolite inebriari vino. **Blo.** nihil est ita indecorum i. eo quod habet indicare sicut ebrietas. **It** ebrietas precipitat in multa pericula. **Nec mirum:** quod facit homines infatuos et demoniacos: ut dicitur: unde sepe facit homines mori mala et inopinata morte. sicut patet. **Reg. xij.** **Qui** temulenter fuerit amon. percutit eum: interficit: et fecerunt pueri abfalon ei? precepta. **Ad** idem **Judith. xij.** **De** holoforne. quem ebrius occidit iudith. **Et.** **Macl. xvi.** **Occidit** sy mon ebrius ipzonise. **Dan. v.** **Balthasar** potando vidit manus scribentes in pariete. mane. **tetel.** phares et in nocte occisus est. **Ad** idem **fascit** quod legitur in chzonis multis. **Qui** gens hunorum et **Uandalis** et **alemani** egressi de meothidis paludibus locis: et accessis expulsi sunt gothos de sedibus suis: et dicti gothi timore eorum fugissent ad exercitum romanum. imperante valente arriano: et facti essent per eum arriani: insurgentes contra romanum exercitum qui nolebat eis dare victualia. licet ei militaret. interfecerunt dictum valentem et exercitum romanum. facto sibi rege **Theoderico.** cum occupassent romani et italia et grecia et alias diuersas mundi partes. attila rex hunorum cum **Uandalis** insecutus est eos. occiso. **Theoderico** rege gothorum cum exercitu suo: et euticiu et patricium romanorum cum exercitu suo viciisset et spoliasset oia. victor rediens ad terram suam a vino victus est per hunc modum. dum in tempore esset adeo inebriatus est quod per vini calefactionem absozptus nuntius per naves sanguine effudit quod quasi insensibiliter mortuus expirauit. a vino et sanguine subito suffocatus. **De** quo scribit. **Dic** est attila metus orbis: tunc mor hominum. flagellum dei: amator belli. **Et post.** **Qui** cum viciisset oes a vino victus est: et occisus. **Multis** enim propter nimiam potationem ab ipsa potus supfluitate suffocant. **Eccl. xxiij.** **Propter** crapulam multi obierunt. **Luce. xxi.** **Attendite** ne corda vestra grauentur crapula et ebrietate. **Sicut** p. de illo aurifabro. de quo refert. **Petrus** cluniacensis. quem liberauit. **b. Nicola** a demonibus? et dante isemi: quod ei deuoratus fuerat quod boni et alius erat. nisi quod aliquando fuerat nimis bibere: quem alij quoniam nimis iurgitatus dyabolus suffocauit sub specie buffonis. cor ei? opprimis: et cum subito extinguitur. ad infernum trahitur torquendus: liberat? p. b. **Nicola** vii dicitur est de pena purgatorij grauius torquens. **Un** **Leui.** x. precipis sacerdotibus ne vinum: vel aliquid quod inebriare posset biberent: in quo dabat intelligi quod non est deo gratum ministerium ebriorum. **It** nazareis precipis **Leui. vi.** quod quod sanctificari: et consecrati erant deo non biberent vinum: nec omne quod inebriare posset. **It** ad exemplum filiorum rethab mittit omnes iudeos. **Vi.** **Qui** cum ppinaret eis vinum ut biberent dixerunt. non bibemus vinum: quoniam ionadab pater noster filii? rethab precepit nobis ne biberemus vinum. **Exemplum** saracenorum. qui abstinent ad preceptum mahumeti. nisi in quibusdam festiuitatibus suis in quibus prebrietate insaniunt. **It** ebrietas precipitat in infernum supplicia. sicut dicitur **Luce. xij.** **Si** dixerit seruus in corde suo. moras facit omni meum venire: et cepit percutere seruos et ancillas. ede et bibere et inebriari veniet omnis seruus illi? in die qua non sperat: et hora qua nescit: et vini det eum. parte quod ei? si infidelibus ponet. **Exemplum** de fabro de quo refert **Beda** in gestis anglorum quod i. monasterio nobili ignobiliter viuens diebus festis magis volebat in fabrica residere: et ebrietati ceteris quam illis cebris vacare. quod ad ecclesiam venire: quod cum corripere nolebat se corrigere hic percussus laqueo: et ad extrema perducit vocauit fratres multum merces de desperas. dicens quod viderat infernum apertum: et fathanam in profundum sum cum caypha: et ceteris crucifixis: omni eterno incendio traditum. in quorum intimo viderat sibi locum deputatum: et cum moneret ad penam: et permitteret ei veniam si penitenter quidam vinebat. dicebat quod videbat ista re sibi iudicium: nec esse sibi ultra spem salutis: et hec dicens expirauit sine viatico: et alij signis salutis: et est ab aliis sepultura longe positus: nec pro eo aliquis aliquod ecclesie suffragium facere ausus est.

De frequentatione tabernay. DIS. .III.

Circa sextu. f. de frequentatione tabernay: sciendū qz in tabernis solēt fieri multa: ideo de tabernis specialiter ē dicendū. Sunt autē multa qz dīstīnta: qz sunt receptacula latronū. Tercio qz sunt latibula draconū. Quarto qz sunt tabernacula demonū. **P**rimo taberne sunt habitacula cauponū: illi enim cōueniūt lecatōres: gluttones: et ebriosi vacantes comestationibz et ebrietatibz: et symbolis: et sepe simplices qui sani intrāt inebriant: et insaniūt ibi. Sicut supra dictū est de ebrietate. **S**ecundo taberne sunt receptacula latronū illuc. n. latrones et raptōres: et hmoi refugiiūt ibi receptant: et abscondunt: et ipsi et eoz depredationes et furta: ibi spoliāt et spoliāt. **U**bi de tabernis dicit pōr: illud Job. xxxiii. Nudos dimittūt boies vestimenta tollētes et ita crudeliter eos spoliāt qz nullū dimittūt eis vestimentū comedēdo et bibēdo cū eis: et de suo: qd non facerēt alij latrones qz p̄diores reputāt illos qz eadē die qz comederint cū eis eos spoliāt. **U**bi taberna pōr dicit decipula vel muscipula dyabolici qz capiunt et decipiunt simplices diuersis deceptionum laqueis. Et tabernarij: et tabernas frequentantes sunt aucupes laqueos ponentes: et pedicas id est fraudes diuersas ad simplices capiendos. **U**bi dicitur. v. Inuēti sunt in populo meo insidiātes qñ aucupes laqōs ponētes et pedicas ad capiēdos viros: sicut decipula plena auibus: sic domus eoz plene sunt dolo. **T**ercio taberne sunt latibula draconū. i. hominū qz sunt flāmiuomi et venenosi. **U**bi de taberna pōr dicit illud Isai. xlii. Erit babilon cubile draconum ibi nāqz post ebrietatē sunt pugne: rixes: dissensiones: ibi se mordēt et lacerāt vitu p̄is et rixis ad modū canū. **P**hil. iij. Videte canes malos oparōes. Videte scissiones. p̄s. Circūdederūt me canes multi. Similes sunt canibz de quibz narrat a multis illi patrie: qz circa pedē castri moyseri comitis capanie cōueniūt canes de diuersis partibz illi: ter: circa annū dñi. M. cc. xxx. Qui se ibi diuersis moribz iperentes lacerātes et cōpugnātes occiderūt. **Q**uarto taberne sunt tabernacula demonū: siue phanū vel tēplū dyabolici ad qd cōueniūt parros: chīai dyabolici: idola vana colētes. **P**hil. iiii. Quoz de vete ē. **U**bi sunt sicut babilonij colētes. Bel. extrinsecus aureū: intus vō luteū. Dan. xlii. Et sicut filij israel vitulū constilāt adozantes. i. Lozin. x. Negi idolatre efficiamini: sicut qdā de quibz scriptū est: sedit p̄p̄s māducare et bibere: et surrexerūt ludē. **I**bi lusofores adozāt ossa cani na pro deo. f. taxillos. **D**uius tēplū cultores sunt potatores et taxillatores: pro laudibz habēt dei et factoz blasphemias: pro tūre assaturas: pro altari aleas vel tabulas ad ludēdū: et mēsas ad edēdū et bibēdū. **D**uius tēplū sacerdos est caupo: nō omās s; spoliāns suos ministros. Similes sunt hmoi fychimitis de qb̄ legis iudiciū. ix. qz factis cantatiū choris: ingressi sunt phanū dei sui: baal. f. et signat tabernā in qz colit vete qz est baal vorator: et iter epulas et pocula male dicebat abymelech regi suo: postea vt of in eodē tēplo vbi sedus cū deo suo inierāt: et cōglobati erāt eos succēdit et igne et fumo eos occidit. Similiter christus cū sanctis in iudicio potatores maledicentes christo in tabernis succēdit in inferno: vbi ascēdit fumus tormentor eoz in secula seculoz vt of Apoc. xlii. et iiii. Regū. x. Percussit iesu cū suis militibus ministros baal in ore gladij: et occidit: statū ei et cōbuserūt et cōminuerūt: et phanū ei in latrinā cōmutauerūt. **I**bi pp̄ vanitatē et leuitatē cōueniētes dicunt stappa collecta. Eccl. xxi. Stappa collecta synagoga peccatiū: et cōsumatio illorū flāma ignis. f. inferni. **I**bi dicit dyabolus potatores ad oia mala. **I**bi pro nibilo oucūt blasphemare: iurare: peierare: decipere: rapere: et furari: et qñ facerēt extra: faciūt ibi. **N**ota h̄ tēplū de filio qz ducere ad suspēdiū patris sui nāsqz et labia dentibz amputauit. **D**e ludis in bonestis. DIS. .IIII.

Circa septimū de ludis. f. in bonestis sciendū: qz multa ludoz genera legitur i scripturis. Est enim ludus cōscietie seip̄s salubriter excitātes. Ludus deuotionis: dei humiliter honorātis. Ludus innocētiē simplicitatē exultātis. Ludus p̄bationis: seipsum virilit̄ exercētis. Ludus amicitie: bilariter cōgaudentis. Ludus derisionis: p̄ximū irridētis. Ludus insolētiē: et ludus cōfusionis. **E**st inqz ludus dīscietie seip̄s salubriter excitātis: qñ. f. bō dīscietia suā discuit ne forte aliqd in ea lateat qd oculos diuine maiestatis offendat ac diligenter inspicit vtrū p̄ficiat vel deficiat. De tali ludo of Eccl. xxxij. **P**recurre p̄ior in domū tuā. f. in domū cōscietie: p̄ior inqz anteqz mors occurrat et añqz iudex te p̄ueniat. Et illic aduocare. i. ad itima cordis tui reuoca oēs sensus exteriores ne inanimiter euagant: sic reli giosi aduocāt ad capz: ne foris p̄termittā religiōe vagē. **U**el aduocāt

care. i. sis aduocat? tra te acriter allegādo: ne iudex aduertiens cōtra te testes et aduocatos adducat: vel ne ipsemet tra te iudex et testes existat. sicut ipse dicit. **P**iere. xxi. Ego sum iudex et testis dicit dñs. Et si tu fueris aduocat? tra te iuste et acriter allegādo de? erit aduocat? pro te. Sicut de. b. Magdalena dicit Aug. ius ei? factus est aduocat? qui iudex fuerat interpellat? aduocatū enim hēm? apd patrē ihesum christū iustū et ipse p̄piciatio p̄ p̄ctis nostris. j. Job. ii. Sequit et illic lude. i. ad ludū tuū attēde vtr. f. p̄ficiat vel deficiat vtrū lucreris vel p̄das. **U**el lude. i. aliquā cōsolationē recipe sicut p̄familias in secreto thalami sui ludit cū filiis suis. et si videat eos bñ obedientes et mōzgeratos delectat in eis. Sequit. Et age decē priores tuas. i. qd dñi boni cōp̄is te factū ope exerce. qd est cōtra multos qd ad itiora sua nō redeūt: s; semp̄ exterius euagant: et sic semp̄ eoz dīscietie incōp̄ite remanēt et inculte plene sp̄itis p̄uētibz: et vtriciis vrētibz? ferocibz? et serpētibz? vel si qñ cōscias suas dīsciat: et aliqz bona cōp̄iant se facturos: cōcept? hmoi nō pducunt ad effectū. s; patiunt abozsum. **J**ō bñ dicit. Age cōceptiones tuas. ysa. xxi. **A** facie tua dñe cōp̄imus. et qñ parturim? et pepim? sp̄i ritum salutis. **S**cōs est lud? deuotiōis dei humiliter honorātis: sic dauid coram arca vñi ludebat. j. Reg. vi. Dauid et oīs isrl ludebat corā dño. Et eundē. vii. Ludā ante deū et vilior fīā. et ero humil? coram oculis meis plus qz fact? sum. **S**z michol vldēs dauid saltatē atqz ludētē desperit: qz deuotos et būiles despiciūt ideoti. **T**ertius est lud? inocētiē simplr exultātis: sicut dicit Job. xxi. Pueri eoz exultāt lūsbz. Et Sach. vii. Platee ciuitatis implebunt pueris et puellis ludētibz. Sic viri sancti per laboz et fatigationē ludent innoctēter adinuicē. vt postmodū fīat in diuino seruicio p̄mptiores. sicut legis fecisse. b. Job. euāgelista. et b. Ant. **Q**uā? est ludus p̄bationis: vires suas exercētis. iste est ludus exercitiū: sicut tyrones vires suas exercitāt saltādo luctādo lapides iaciēdo equandō: et tyrocinijs. et basilijs addiscēdo. **S**z taceo de multis iniurijs fraudibus: et maleficijs exp̄sis inutilibus. imo potius excessiuis ostentationibus: pompis. et alijs innumeris que ludū licitum: quātum est de se multipliciter deonestāt. De tali ludo dicit Eccl. xlii. Dauid cum leonibus lūst quasi cum agnis. ij. Regū. ij. Dixit Joab ad abner. surgāt pueri et ludant corā nobis. Et sequit ibi qz vnusqz gladiū suū isxit in lar? cōparis sui. et ortū est bellū vtrūqz satis. **Q**uāt? est ludus amicitie bilariter cōgaudentis. sic bō placitus curialis et affabilis ludit corā amicis suis ad letificandū eos: et sicut p̄cinnchāt mulieres ludētes et dicētes percussit saul mille. et et dauid. x. milia. j. reg. xvij. **S**ext? est ludus illusions primū irridētis: sicut philistei sampsonē irridebāt et corā se ludē compellebant. **J**ud. xvi. **P**recepit vt vocaret sampson: et añ eos luderet. Sic filij isrl illudebāt p̄p̄as. ij. Paral. xxxvi. Sic pueri qui egressi illudebant helyseo. iiii. reg. ij. Sic iudei illudebāt christo: et milites p̄fidis exuētēs eū clamidē coccineā circūdederūt ei. et plectētes coram de sp̄itis posuerūt sup caput eius: et arundinē in dextera eius et genu flexo ante eū illudebāt illi. Et Luce. xxi. Illudebāt ei cedētes eū. Unde increpās eos dñs ait ysa. lvij. **S**up quē illustis sup quē dilastis os eiecistis linguā: nōne vos filij scelesti. semē mendac. **S**eptimus est lud? insolētiē: sicut est ludus choreaz. **R**edre infra de choreis. Ezo. xxi. Sedit p̄p̄s māducare et bibere. et surrexerūt ludere. Sub hoc ludo cōtinent venatiōes et aucupia: de quibus dicit Baruch. iij. **U**bi sunt p̄ncipes gentiū: et qui dñant sup bestias que sunt sup terrā: qui in auibus celi ludūt. Sequit exterriminati sunt et ad inferos descēderūt. Aliqui sic ex toto corde huic ludo inseruiūt qz nihil aliud cogitare vel desiderare vident. et tempus diuino cultui imp̄sum vilipēdere: ac sibi esse rediosum ostendunt. Unde de ipsis pōr dicit illud: Sap. xv. estimauerūt ludum cē vitā nostrā. **O**ctau? est ludus cōfusionis: sicut est ludus taxilloz aleaz: et hmoi. **I**ste merito dicit ludus cōfusionis: qz cōfundit hominē et cōfusionē dignū reddit. ppter multa crimina que cōiter sunt in lusoibz. Et in fine p̄cipue ad cōfusionis obp̄obriū adducit tur. pmo qdem lusofores est p̄dior: qz illū cū quo comedit et bibit spoliare intēdit. cū? amicu vel cōsanguineū qñqz se fingit. **P**iere. ix. **U**nusqzqz a p̄ximo suo se custodiat: et in omni fratre suo nō hēat fiduciā et. **P**iere. ix. **L**oquit pacē cum p̄ximo suo: et in occulto ponit ei insidias. **I**tē in p̄s. **L**oquent cū p̄ximo suo. mala autē in cordibus eoz. **I**nuitat eū aliqz ad taberne potū gratuitū: vt sic eū iebz et infatuat et spoliat crapulatū. **S**unt filies illis p̄dioribz latronibz qui simulāt se esse peregrinos: et euntibz in biernalē se iūgūt et cum ad hospitia cū eis venerint cōdūt cū eis et bibūt et in poculo admiscēt aliqd p qd eos ita cōsopiūt qz qñ si eēt mortui domumt. et sic spoliatos dicit fures eos nudos dimittūt. **A**bac. ij. **U**el qd

potu dat amico suo miscens fel. Itē lufor est cupidus et avarus adeo qd vellet quacūq; psonā fecū ludētē spoliare: et ad hoc laborat pro virib: hic intendit: et ad hoc tēdit. Et crudelior ceteris raptoribus aut spoliatorib: et magis inhuman: qd aliqui spoliāt eos camilijs suis et braccijs: qd nō faciūt qd spoliāt hoies in nemorib: Peccat in ingratitudine: qd tpe sibi dato ad salutis opationē abutit et salutē suā expendens illud in ociois et pniciosis factis. Job. xlii. Dedit ei locū pnie in pnti. s. tps et ipse abutit eo i supbia. Itē vsurarios facit: illi enim in modico tpe dant et accipiūt graues vsuras tradentes: et dātes vndecim pro duodecim in momēto tps vel grauiorē vsuras. Itē fallit et fallere intēdit vbi: factis: et instrumentis: et de cijs falsis: et fallacib: vbi: instrumentis: signis: et testib: Itē corūpit vicinos astātes in ludo vbi: exēplis et munerib: et signis: adeo vt rant pro eo ibi falsum testimoniū pro nullo et modico lucro: qd nō facerēt extra ludū pro centū marchis argenti: pro quoz testimonio amittūt qd fm cōditionē ludi fuerāt lucrati: qd corūpti testes pco vel amore vel timore tenent restituere qd amiserūt eoz bona pcedo: vel male tractādo: vel male acquirēdo. Sepe iurat pro nibilo. sepe perierat et mētis. Hoc facit in ludo pro nibilo qd nō faceret extra ludū pro magno pco: iurādo se lucrātū fuisse qd amiserat. Itē est cōptor sacroz tēpor: i. festoz: qd violat: et expēdit in blasphemijs dei et scōrū: et vituperijs eoz: cōtēnit eos et umelias eis inferēdo: plus desert bonozis trib: ossib: caninis idēst decijs qd ossib: dei et scōrū quos dinumerat blasphemādo. ps. Foderūt man: meas et pedes meos: dinumerauerūt oia ossa mea. Itē lufor facilis est ad irascēdū et cōminādū: et ad inferēdū vba et vbera acerba. Facilis est ad primū occidēdū: ante cuius oculos est effusio humani sanguinis et omittit tere qdūq; Itē est trāsgressor decalogi mādator: omniū: pmiū mandātū trāsgredit. Ezo. xx. Non habebit ocos alienos corā me: ipse tribus ossib: caninis obedit. i. decijs: et colit ea pro deo: faciens eoz voluntatē: qd ducūt loco trinitatis. Assumit nomē dei inuānuz iurans pro nibilo. festa frangit: parētes inhonorat: primū factor et exēplo occidit: oū dei negat spiritualiter mechaf. Alienū inuito eo cuius est subzpit: fert falsū testimoniū vt dictū est: et rē primi cōcupiscit. Deterior idolatria est qd iudei aut saraceni: illi vitulū aureū coluerūt: saraceni mabumeto homini tāq; deo obederūt: isti deteriori creature ossib: caninis: in quoz fuitio expēdūt qnq; camiliāz et braccas: et qdqd habēt. Itē sicut deus cultozib: suis tradidit. xxi. Iram quib: tota sacra scriptura scripta est et nobis dei insinuat voluntatē ad faciēdū ea: ita in ocio sunt. xxi. puncta p q lufor insinuat voluntas dei: sui vt ea faciat. Itē si lufor est filiusfamilias: sequit ira et afflictio parētū: et maledictiones eoz qd maledicit vel maledicūt. Si paterfamilias: afflictio vxoris et familie: vt rix: pugne vbera: odia: exheredationes filioz: pstitutiones filiaz: depauperationes: furta sacrilegia: et calefactus a ludo nō feref aliquādo accipere sup altare: sequent etiam suspēdia et alia multa mala: vt predictū est. Ideo fugiendus est talis ludus: et societas ludentium detestanda. Unde Ido. iij. dicebat fara. nūq; ludentib: miscui me ne cū his qui in lenitate ambulant participē me pbui. Et Diere. xv. Non sedū in cōsilio ludentū.

Libri tertij. Pars nona. Incipit. De luxuria.

DISL.

Ultimo inter capitalia vitia dicendū est de luxuria. Circa quam cōsiderāda sunt septem. Primo vtrū luxuria sit pctn. Secundo de filiā eius. Tertio de diuisione partū ei. Quarto de his q suadent et ostēdunt luxuriā esse vitandā. Quinto de his q nutriūt et augent eam. Sexto de familiaritate muliez. Septimo de choreis. Circa primū vidēdū est vtrū luxuria sit peccatū. Ad qd of q luxuria of eē libidinosus voluptatis appetitus. Voluptas aut libidinosā pncipalr cōsistit i actu venereo: siue delectatōib: venereis: i qd et libido specialit esse of: quāuis et in alijs possit esse voluptas: tñ hoc nomē sibi vēdicāt veneree voluptates. Luxuriosus aut of qst solutus in voluptates. Maxime aut animū hois solunt voluptates veneree: ideo circa hmoi voluptates luxuria maxime cōsideratur. Unde sicut tēperantia pncipaliter et ppte est circa delectationes tactus: vici autē ex cōsequenti: et per quandā similitudinē in quib

busdā alijs materiis: ita et luxuria pncipaliter qd cōsistit circa venereas voluptates que maxime animū hois solunt. Secundario aut of esse in qbuscūq; alijs ad excessum pntētib: Un gal. v. Dicit gl. q luxuria est qlibet supfluitas. Un et vinū of esse res luxuriosa: vt eo mō quo in qlibet mā supabūdantia vel excessus referat ad luxuriam: vel qd supfluitas vsus vini pbet incētiū veneree voluptatis. Ex his patere pōt quod: qd luxuria sit pctn: qd qsto aliqd est magis necessarium. tātomagis oportet vt circa illud rōnis ordo seruetur vnde p ofsequēs magis est vitiosum. si ordo rōnis ptermittat. Usus aut venereoz sicut viciū est valde necessari: est ad bonū cōe qd est ofseruatio humani generis. et iō circa hoc maxime attēdi ois rōnis ordo: et p ofsequens si qd circa hoc fiat pter id qd ordo rōnis hz vitiosum erit. Hoc aut pntet ad rōnē luxurie vt ordinē et modū rōnis excedat circa venerea. et ideo absq; dubio luxuria est peccatū. Licet aut semē generatōis humane sit supfluitas alimēti: sicut dicit pbs in libro de generatōe aialū: cū fm eundē pbs semē est supfluitas quo indigē. Et enim supfluitas et eo qd est residuum opatōis vtrius nutritiue: tñ indigē eo ad op: vtrius generatiue. Sz alie supfluitates corporis humani sunt tales qd nō indigē. et ideo nō refert qualicūq; emittant salua decētia quictus humani. et iō licet in emissione hmoi supfluitatū non sit pctn. tñ in emissiōe seminis qd est mā generatōis humane pōt esse pctn: nisi sic fiat qd venire possit ad finē quo eo indigē. Pōt aut huius seminis emissiō fieri sine pctō: obferuatiō circumstantijs que in hmoi requirunt. Qd claraf sic pctn enim est in actib: humanis qd est cōtra ordinē rationis habet autem ordo rationis vt qlibet veniēter ordinet in suis finē. Et iō nō est pctn si per rōnē homo vtaf aliqb: reb: ad finem ad quē sunt mō et ordine veniēti dummodo ille finis sit aliqd vē bonū sicut autē est vere bonum quod ofseruet corporalis nā vniū diuini. ita etiā est quoddā bonū excellēs qd ofseruet nā speciei humane. Sicut aut ad ofseruationē vite vniū hois ordinat vsus ciboz ita etiā ofseruationē totiū humani generis ordinat vsus venereoz. Unde Aug. dicit in libro de bono coniugali: qd est cib: ad salutē hominis. hoc est occubitus ad salutē humani generis. Et iō sicut vsus ciboz pōt esse sine pctō si fiat debito mō et ordine sz qd cōpetit saluti corporis. ita etiā et vsus venereoz pōt esse sine omni pctō si fiat debito modo et ordine fm qd est conueniēs ad finē generatōis humane. Nec obstat qd act: venereus impedit actū vtrius: sicut dicit Aug. in pmo soliloqz. Nihil esse sentio qd ab arce magis deijciat animū virilē qd blandimēta femie. corporūq; ille ofact. Quia vtrū pōt aliq; impedire duplr. Uno mō qstū ad circūstātijs siue quāntū ad cōem statū virtutū. et sic non impedit virtus nisi p pctn. Alio mō quāntū ad pfectū virtutū statum. et sic pōt impediri virtus p aliqd qd non est pctn: sz est minus bonū. et hoc mō vsus femine deicit nō a vtrū: sed ab arce. i. a pfectōe vtrius. Unde Aug. dicit in libro de bono coniugali. Sicut bonū erat qd martha faciebat occupata circa ministeriū deoz: sz meli: qd maria audiēs vbi dei. ita etiā bonū sustinere in castitate coniugali laudam: sz bonū vidē anime et magis vginis marie an posuim. Itē h in omni actu venereo sit supfluitas delectatōis que intātū absorbet rōnē qd in ipsa impossibile est aliqd intelligere sicut pbs dicit in vi. etb. tñ abundātia delectationis que est in illo actu fm rōnē ordinato non hria medio vtrius: qz mediū virtutis nō attēdit fm qstū et ita sz fm qd veniūt rōni recte. Et pterea ad vtrū nō pntet quāntū sensus exterior delectet qd ofsequat corporis dispositionē. sz quāntum appetit: interior ad hmoi delectatōes afficiat. Nec hoc etiā qd rō nō pōt libez actū rōnis ad spūalia ofiderāda fil: cum illa delectatōe hēre: ostendit qd actus ille sit hrius vtrū. nō enī est hriū vtrū. si rōis act: aliqñ inter mittat aliquo. qd fm rōnē sit. Alioqn qd aliquis se somno tradit. esset cōtra virtutē. Hoc tñ qd occupatō et delectatio venereoz non subiacer impio et moderatōi rōnis. puenit ex pena pmi peccati: in quātū. s. ratio rebellis deo meruit habere suā carnem rebelles. vt patet per Aug. xxi. de ciui. dei. Circa scōm. s. de filiā luxurie. Sciendū qd Greg. xxi. mo. ponit eas septē que sunt cecitas mētis in cōsideratio: pcpitatio: incōstantia: amor sui: odiū dei: affect: pntis seculi: horroz et desperatio futuri. Quaz ratio et numer: sic apparet. Qñ enim inferiores potētie vehēmēt afficiuntur ad sua obiecta: ofsequēs est qd superiores vires impediunt et deordinantur: in suis actib: Per vitiū aut luxurie maxime appetitus inferior. s. cōcupiscibilis vehēmēt incēdit suo obiecto. s. delectabili ppter vehēmētā delectationē. et ideo ofsequēs est qd per luxuriā maxime superiores vires deordinant. s. ratio et voluntas. Sunt autē rōnis quattuor actus in agēdis. Primo quidē simplex intelligentia que apprehēdit aliqñ finē. vt bonum: et hic actus impedit per lux